

375.134
41537
1.1

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชูเชิด เกิดศักดิ์

13 ก.ย. 63

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

166589

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

บทคัดย่อ

ของ

ชูเชิด เกิดศักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2531

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนะที่คาดหวังของนักวิชาการสหกรณ์ที่มีต่อ
สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนศึกษาและสมรรถภาพตามการปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ใน
สหวิทยาลัยอีสานใต้ รวมทั้งประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ถามสมรรถภาพ 6 ด้าน ได้แก่
สมรรถภาพด้านการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านการ
บริการชุมชนและด้านมนุษยสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักวิชาการสหกรณ์ 10 คน
และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 19 คน ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี
2 ชนิด คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น .96 และอีกส่วนหนึ่งคือแบบสัมภาษณ์ สถิติ
ที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แอลฟา (Alpha-coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในเกณฑ์
มากทุกด้านและเรียงลำดับได้ดังนี้คือ สมรรถภาพด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการให้คำปรึกษา
ด้านการนิเทศการฝึกงาน ด้านการบริการชุมชน และด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนสมรรถภาพตามการ
ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติจริงมาก เกือบทุกด้านยกเว้นสมรรถภาพด้านวิชาการ
และสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน ซึ่งปฏิบัติจริงปานกลาง ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และ
อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านการสอนจะต้องเตรียมการสอนอย่างดี
ด้านการนิเทศการฝึกงานต้องให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน ด้านการให้คำปรึกษา
ควรเน้นการแนะนำแหล่งที่จะไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ ด้านวิชาการ ควรให้บริการโดยศึกษา
ปัญหาอุปสรรคแล้วจึงใช้วิธีการสหกรณ์แก้ไขปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ควรมีความจริงใจและแสดง
ออกที่เต็มใจและจริงใจทุกโอกาส

COMPETENCIES OF COOPERATIVE COURSE INSTRUCTORS
IN UNITED COLLEGES OF SOUTHERN IESARN

AN ABSTRACT

BY

CHUCHERD KURDSAKDI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1988

The purposes of this research were to study the expertise in cooperative's expectations towards the competencies of cooperative course instructors and the competencies actually performed by the cooperative course instructors in United Colleges of Southern Iesarn. Recommendations and suggestions were also included in this research.

The instrument used for gathering data was a survey questionnaire on six aspects of competencies: the teaching competency, supervision competency, the counseling competency, the academic competency, the community service competency, and the human relationship competency. The population composed of 10 expertise in cooperative and 19 cooperative course instructors in United Colleges of Southern Iesarn. The rating scale questionnaires and the interview method were used for collecting the data. Data analysis was calculated by frequency, percentage, means, standard deviation, and correlation coefficient alpha.

The findings of this research showed that the expertise in cooperative expected high competencies in every aspect from the cooperative course instructors. The teaching competency was perceived as the most important; whereas, the academic competency, the counseling competency, the supervision competency, the community service competency, and the human relationship competency were perceived important respectively. Almost all aspects of competencies were perceived as highly performed by instructors except the academic competency and the community service competency were perceived as fairly performed.

The expertise in cooperative and the cooperative course instructors suggested that the instructors should prepare their teaching well. For training supervision aspect, the students should be well-informed about the purposes of their training. For counseling aspect, sources for further study should be emphasized. For academic aspect, the social science studies and psychology courses should be added to the curriculum. For community service aspect, the case study method should be employed to study the problem first, and then apply the cooperative method to solve the problem. For human relationship aspect, instructors should show sincerity and willingness in every circumstance.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา
..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ
..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนันท์ กฤษร ณ อยุธยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองขึ้น
ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย รวมทั้งอาจารย์ ดร. สมสุข
ธีระพิจิตร ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร
อาษานาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ตันยะ ดร.สมทรง อัครกุล ดร. สมศักดิ์
อภิบาลศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง จันทรเจริญและคุณจรรยา ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม
ที่ได้เสนอแนะการออกแบบงานวิจัยและให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้ ที่ได้ให้
ความสะดวกและร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

และขอขอบคุณอาจารย์ศุภดา เกิดศักดิ์ อาจารย์อนงค์ สิ้นสิริ อาจารย์มงคล แก้วพวงงาม
ตลอดจนพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
จนสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของคุณแม่ที่ได้เมตตาเป็นกำลังใจ สนับสนุนการศึกษา
ของลูกตลอดมา

ชูเชิด เกิดศักดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู	9
หลักเกณฑ์การกำหนดจุดมุ่งหมายและการวัดผลสมรรถภาพในการเป็นครู ...	12
คุณลักษณะครูที่ดี	15
ความหมายและหลักการสหกรณ์	17
การสหกรณ์ในประเทศไทย	23
การจัดการศึกษาวิชาสหกรณ์ในประเทศไทย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
การกำหนดประชากร	35
การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การจัดกระทำข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ ผู้สอนวิชาสหกรณ์	46
ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และ อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการวิจัย	82
การดำเนินการวิจัย	82
ประชากร	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก (นักวิชาการสหกรณ์)	99
ภาคผนวก ข (อาจารย์ผู้สอน)	109
ภาคผนวก ค (แบบสัมภาษณ์)	120

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสำรวจ	36
2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการสอน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์ และสมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริง ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้	46
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการนิเทศ การฝึกงานตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการนิเทศการ ฝึกงานที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ...	49
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการให้ คำปรึกษาตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการให้ คำปรึกษาที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนในสหวิทยาลัยอีสานใต้	52
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านวิชาการ ด้านความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์ และสมรรถภาพด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้	54
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการบริการ ชุมชน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้	57
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริงของ อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้	60
8 ค่าเฉลี่ย และอันดับของสมรรถภาพรวมแต่ละด้านที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังและ อาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริง	62

9	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพด้านการสอน : การเตรียมการสอน	63
10	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน จากมาก ไปน้อยต่อสมรรถภาพด้านการสอน : ระหว่างปฏิบัติการสอน	64
11	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการสอนภายหลังการสอน	65
12	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการนิเทศการฝึกงาน : การเตรียมตัวก่อนออกนิเทศ	67
13	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการนิเทศการฝึกงาน : การนิเทศ	68
14	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการนิเทศ : การติดตามผลหลังการนิเทศ	69
15	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการให้คำปรึกษา : การเรียนและการศึกษาต่อ	70
16	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการให้คำปรึกษา : การฝึกงาน	71
17	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านการให้คำปรึกษา : การประกอบอาชีพ	72
18	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านวิชาการ : ความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไป	73
19	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านวิชาการ : ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์	74
20	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน ต่อสมรรถภาพ ด้านวิชาการ : ความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์	74

21	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นสมาชิกของ ชุมชน	76
22	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นนักวิชาการ สหกรณ์	77
23	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบ .	78
24	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในหน่วยงาน	79
25	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ ...	80
26	ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อบุคคลทั่วไป	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิแสดงความหมายของคำว่า "สมรรถภาพในการเป็นครู"	10
2	หลักเกณฑ์ในการวัดผลสมรรถภาพในการเป็นครู	14

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2508) จนถึงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐบาลมีนโยบายแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยการปฏิรูตรองสร้างทางเศรษฐกิจ การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การกระจายรายได้และการเพิ่มฐานะการครองชีพของประชาชน โดยเฉพาะใน เขตชนบทอันเป็นส่วนใหญ่ของประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจและสังคมภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย วิธีแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมจะประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยและการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ มาใช้อย่างเหมาะสม อาทิ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการเมือง การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการปกครอง การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาช่วยแก้ปัญหาและพัฒนา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศ

การสหกรณ์นับเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ทั้งนี้เพราะการสหกรณ์เป็นการรวมตัวของกลุ่มคนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่กลุ่มและตนเอง การรวมตัวของบุคคลในรูปสหกรณ์จะสร้างพลังสำรองในทางเศรษฐกิจและสร้างวิถีทางดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย (ชัยมงคล สุวพานิช 2525 : 20) ระบบสหกรณ์ที่นำมาปรับใช้กับวงจรธุรกิจจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจที่กำลังซบเซาได้ และทั้งยังเป็นแรงหนึ่งในการช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพราะผลตอบแทนด้านกำไรจะกระจายไปสู่สมาชิกอันเป็นชนหมู่มากอย่างทั่วถึง (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2530 : 60) สหกรณ์ซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมจะช่วยให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกได้พบกับความสมบูรณ์แห่งชีวิตของตน โดยการทำงานร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันเดียวกันตามวิถีทางประชาธิปไตย สิ่งที่ประชาชนได้รับไม่ใช่เพียงแต่การได้ซื้อสินค้าดีราคาถูกและการบริการต่างๆ เท่านั้น แต่ยังทำให้ได้พบความรู้ซึ่งแห่งมิตรภาพ ความรู้สึกเป็นเจ้าของและการะหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อส่วนรวม

ความพยายามในการนำระบบสหกรณ์เข้ามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 แต่ก็พบปัญหาและอุปสรรคมากมาย อาทิ สหกรณ์ไม่มีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง ขาดการสนับสนุนที่มั่นคง สหกรณ์ประเภทอื่นที่ไม่ใช่สหกรณ์การเกษตรมักจะขาดการเอาใจใส่และส่งเสริม การโฆษณาและเผยแพร่งานสหกรณ์ยังไม่ทั่วถึงและไม่ค่อยได้ผล รวมทั้งขาดการรณรงค์อย่างมีระบบต่อเนื่อง ขาดความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารกิจการสหกรณ์ เพราะต้องสัมพันธ์กับฝ่ายราชการมาก ทำให้มีอุปสรรคทำงานล่าช้า โครงสร้างของระบบสหกรณ์ยังไม่เหมาะสม ไม่เอื้อต่อการขยายตัวและความคล่องตัวในการทำธุรกิจและบริหารกิจการ มีระเบียบ กฎ ข้อบังคับและกฎหมายที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและบริหารกิจการสหกรณ์ รวมถึงขาดการศึกษา ค้นคว้าและวางแผนระยะยาว (สนิตย์ ปิ่นนบอน 2527 : 44)

การพัฒนาระบบสหกรณ์ในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ของประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลี ประเทศไต้หวัน ซึ่งเริ่มงานสหกรณ์มาได้เพียงสี่สิบกว่าปี (ธีรวิทย์ คุณทรัพย์ 2529 : 40) สาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ การขาดการให้การศึกษา สหกรณ์ไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง การให้ความรู้ด้านการสหกรณ์ไม่ควรจำกัดเฉพาะมวลสมาชิก ผู้บริหารงานสหกรณ์หรือข้าราชการหรือ เอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับสหกรณ์เท่านั้น ควรจะได้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ออกไปสู่ประชาชนและบุคคลทั่วไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารประเทศ (นงเยาว์ ชัยเสรี 2525 : 19) การระดมความรู้เรื่องสหกรณ์สู่ประชาชนและเกษตรกรโดยการอบรม ควรกระทำแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยการระดมทรัพยากรจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งกำลังคน งบประมาณและเทคโนโลยี การให้ความรู้ไม่ใช่เน้นแต่เพียงให้ความรู้ด้านทฤษฎี แต่ต้องปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้เห็นอย่างจริงจังด้วย (โชค ศรีสิทธิกรรม 2529 : 40)

การให้การศึกษาอบรมการสหกรณ์สามารถทำได้โดยอาศัยระบบการศึกษาทั้งเป็นการศึกษาในระบบและนอกระบบ ดังนั้นครูจึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนางานด้านสหกรณ์ เพราะครูกระจายกันอยู่ในทุกชุมชนของประเทศ ครูจะมีบทบาทช่วยให้ความรู้ ส่งเสริมเผยแพร่งานสหกรณ์ไปสู่ประชาชน โดยการบรรจุวิชาสหกรณ์ในหลักสูตรของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุก

ระดับที่สังกัดอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้มีความรู้ ความเข้าใจ ฝึกทดลอง ปฏิบัติกิจกรรมการสหกรณ์ในโรงเรียน สถานศึกษาและในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อวิธีการสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังอุดมการณ์สหกรณ์ให้กับเด็กที่ยังอยู่ในวัยเรียนตั้งแต่แรกเริ่มให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะส่งผลให้เยาวชนของชาติในอนาคตมีความรู้ ความสามารถในงานสหกรณ์อย่างแท้จริง (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 1) โดยเฉพาะเด็กนักเรียนในชนบท ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือหรือกึ่งรู้หนังสือ หากนักเรียนได้เรียนรู้หลักการสหกรณ์อย่างถูกต้อง และได้รับประสบการณ์ตรงจากการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนหรือในชุมชนแล้ว จะสามารถอธิบายให้ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือได้เข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดของการสหกรณ์ในหมู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น (Walford. 1977 : 95)

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่ให้การศึกษาวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน (ราชกิจจานุเบกษา 2527 : 2) วิทยาลัยครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาศึกษาของประเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพนักศึกษาครูอันเป็นผลผลิตก็จะออกไปปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ สามารถทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกรมการฝึกหัดครู 2525 : 1-2) การผลิตครูให้มีคุณภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ คณาจารย์ ดังนั้น การพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยครูจึงเป็นจุดเริ่มต้นและกลไกที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาศึกษาของชาติ (วิจิตร ศรีส้าน 2519 : 7-9)

วิทยาลัยครูได้เห็นความสำคัญของวิชาสหกรณ์ จึงมีการเปิดสอนวิชาสหกรณ์สำหรับนักศึกษาครูทุกคนและมีโครงการผลิตครูสหกรณ์ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานด้านสหกรณ์ เพื่อนำประสบการณ์ไปสอนใน โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมทั้งให้ครูสหกรณ์เป็นผู้ถ่ายทอด แนะนำและสร้างผู้นำในการพัฒนาชุมชนในด้านธุรกิจสหกรณ์ (สภาการฝึกหัดครู 2526 : 4) เนื่องจากวิชาสหกรณ์เป็นสาขาวิชาใหม่ที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู โดยเปิดเป็นวิชาเอกสหกรณ์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงเป็นครั้งแรกที่วิทยาลัยครู

จันทร์เกษม วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์ วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครู นครปฐม วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูบุรีรัมย์และวิทยาลัยครูนครราชสีมา รวม 12 แห่ง ในปีการศึกษา 2524 (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 43) ต่อมาได้เปิดสอนวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สังคมเพิ่มขึ้นตามความต้องการของท้องถิ่นถึงระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูต่าง ๆ พร้อมกับเปิด โครงการจัดการศึกษาสำหรับ บุคลากรประจำการ (กศ.บป.) วิชาเอกเศรษฐศาสตร์สังคม ระดับปริญญาตรีใน วิทยาลัยครูต่าง ๆ รวม 16 แห่ง ในปีการศึกษา 2529 (สภาการฝึกหัดครู 2529 : 20-22) แต่วิทยาลัยครูประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคม เช่น ขาดแคลนอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอนสำเร็จการศึกษา จากสถาบันการสอนวิชาสังคมต่างกัน บางสถาบันให้ความสำคัญในด้านวิชาชีพน้อย เน้นหนัก เฉพาะด้านปฏิบัติเป็นหลัก จึงทำให้ขาดทักษะในการการสอน การนิเทศการฝึกงาน การให้คำปรึกษา การบริการชุมชน การวางตัวให้เหมาะสม นอกจากนี้ยังขาดแคลนตำรา โอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมมีน้อยมาก ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่ เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการเท่าที่ควร ขาดสมรรถภาพในการเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมที่ เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ จึงมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตครูผู้สอนวิชาสังคมใน วิทยาลัยครูที่กำลังดำเนินอยู่ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2525 : 125)

สภาพการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมในวิทยาลัยครูมี ความสนใจและต้องการศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมในสหวิทยาลัยอีสานใต้ โดย ศึกษาเปรียบเทียบจากทักษะของอาจารย์และนักวิชาการสังคม รวมหกด้าน คือ สมรรถภาพด้าน การสอน สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพด้าน วิชาการ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชนและสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์และคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมในสหวิทยาลัย อีสานใต้ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทักษะที่คาดหวังของนักวิชาการสหกรณ์ที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้
2. เพื่อศึกษาสมรรถภาพตามการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้
3. เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดดำเนินงานวางแผนพัฒนาและฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ของสหวิทยาลัยอีสานใต้และสหวิทยาลัยอื่น ๆ
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้และสหวิทยาลัยอื่น ๆ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการสอนวิชาสหกรณ์ของกรมการฝึกหัดครูและสถาบันผลิตอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์และบุคลากร สาขาวิชาสหกรณ์
4. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่จะรับเข้ามาสอนในสหวิทยาลัยอีสานใต้และสหวิทยาลัยอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษา

1. สมรรถภาพที่ศึกษา

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้

นี้หกด้าน คือ สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพด้านวิชาการ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชนและสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในปีการศึกษา 2530 ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ที่เปิดสอนวิชาเอกเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 3 แห่ง คือ สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา สหวิทยาลัยอีสานใต้ บุรีรัมย์และสหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี และนักวิชาการสหกรณ์ประจำศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาคจังหวัดนครราชสีมา (ศูนย์ฝึกที่ 3) และนักวิชาการสหกรณ์ประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์และอุบลราชธานี จำแนกเป็นอาจารย์ 19 คน นักวิชาการสหกรณ์ 10 คน รวมทั้งหมด 29 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของประชากรที่ศึกษา คือ

3.1.1 อาจารย์

3.1.2 นักวิชาการสหกรณ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่คาดหวังของนักวิชาการที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ และการปฏิบัติจริงของอาจารย์ แบ่งเป็นหกด้าน คือ

3.2.1 สมรรถภาพด้านการสอน

3.2.2 สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน

3.2.3 สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา

3.2.4 สมรรถภาพด้านวิชาการ

3.2.5 สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน

3.2.6 สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถภาพ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติซึ่งอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยควรมี ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1.1 สมรรถภาพด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเตรียมการสอน การนำทฤษฎีการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสหกรณ์

1.2 สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือแนะนำ ควบคุมดูแล ตลอดจนการวัดผลนักศึกษาฝึกงานและการแก้ปัญหาต่างๆ อันเนื่องมาจากการฝึกงานของนักศึกษา

1.3 สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาหมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านการวางแผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน การลงทะเบียนเรียน การวัดผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การศึกษาความรู้เพิ่มเติม การขอทุนการศึกษา การศึกษาต่อในระดับสูง การบริการสุขภาพ อนามัย รวมทั้งการเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.4 สมรรถภาพด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมเกี่ยวกับการวิจัย การเขียนและการแปลตำรา การผลิตเอกสารประกอบการสอน การเป็นสมาชิกของสมาคมสหกรณ์ การติดตามข่าวสารทางด้านสหกรณ์ การนำความรู้ด้านอื่นๆ มาประยุกต์ใช้กับการสหกรณ์ การศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามความเคลื่อนไหวในวิทยาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์

1.5 สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านสหกรณ์แก่ชุมชนให้การศึกษาอบรมสหกรณ์แก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น การฝึกอบรม ฉายภาพยนตร์ สาธิต ทดลอง ทัศนศึกษา ให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนในท้องถิ่น เช่น จัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลผลิตผลการเกษตร หัตถกรรม และส่งเสริมการตั้งชุมนุมสหกรณ์ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์

1.6 สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือ แนะนำเพื่อนครูทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย

2. ทักษะ หมายถึง ความรู้ลึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปคำนวณทางสถิติ แล้วแปลความหมายทักษะได้

3. อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาสหกรณ์และนิเทศการฝึกงานในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี ของสหวิทยาลัยอีสานใต้ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2530

4. นักวิชาการสหกรณ์ หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเคยเป็นวิทยากรหรืออาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ และปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาคนครราชสีมา (ศูนย์ฝึกที่ 3) และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดอุบลราชธานี

5. สหวิทยาลัยอีสานใต้ หมายถึง สถาบันที่สังกัดกรมการฝึกหัดครูที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ รวมสี่แห่งคือ สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา สหวิทยาลัยอีสานใต้ บุรีรัมย์ สหวิทยาลัยอีสานใต้ สุรินทร์และสหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

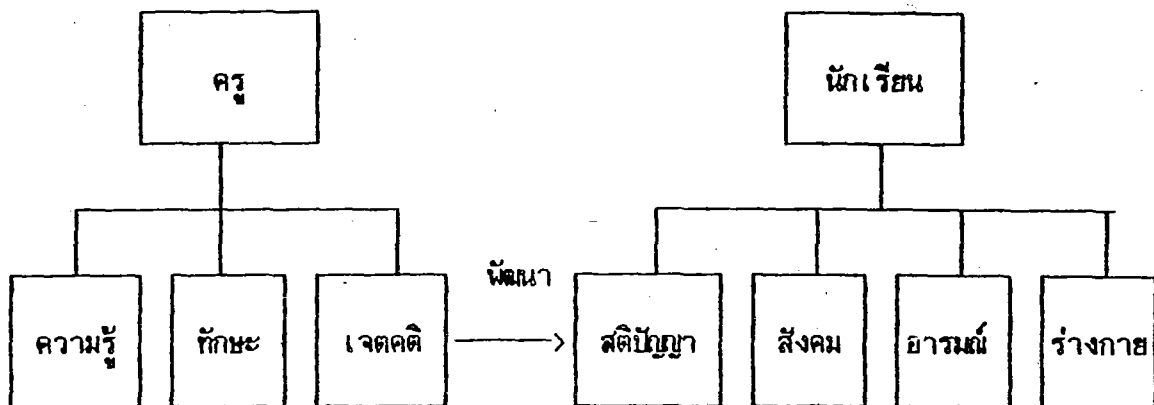
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอสาระสำคัญตามลำดับ คือ ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู คุณลักษณะครูที่ดี ความหมาย และหลักการสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย การจัดการศึกษาวิชาสหกรณ์ในประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู

1. ความหมาย

สมรรถภาพ (Competency) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ รวมถึงค่านิยมและเจตคติที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การศึกษาที่เน้นสมรรถภาพในการเป็นครู (Competency - based Teacher Education) ซึ่งชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา 2528 : 19 - 21) เรียกว่า การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน หมายถึง การศึกษาที่เน้นพฤติกรรม เจตคติและค่านิยมที่มีต่อการเป็นครู สมรรถภาพในการเป็นครูหมายถึง ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ผู้เป็นครูพึงมีในการที่จะช่วยให้ นักศึกษาได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย ดังสรุปได้ในแผนภูมิภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงความหมายของคำว่า "สมรรถภาพในการเป็นครู"

2. การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency - Based Teacher Education)

อีแลม (ซมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา 2528 : 22-23 อ้างอิงมาจาก Elam.

1971 : 6-7) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานไว้ ดังนี้

2.1 สมรรถภาพในการเป็นครู (ความรู้ ทักษะ และเจตคติ) ที่ผลิตนักศึกษาจะต้องมีดังนี้

2.1.1 กำหนดจากบทบาท และหน้าที่ของครู

2.1.2 ระบุสมรรถภาพในการเป็นครูอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครู โดยให้สัมพันธ์กับสมรรถภาพในการเป็นครูที่กำหนดไว้

2.1.3 แจ้งให้นิสิตนักศึกษารับล่วงหน้า

2.2 หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูนั้นจะต้อง

2.2.1 สัมพันธ์กับสมรรถภาพในการเป็นครูที่ระบุไว้

2.2.2 ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงระดับความสามารถที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลในสถานการณ์การเรียนการสอนเฉพาะอย่าง

2.2.3 แจ้งให้นิสิตนักศึกษารับล่วงหน้า

2.3 การวัดและประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูจะต้อง

2.3.1 ถัดจากปฏิบัติของผู้ที่จะออกไปเป็นครูเป็นเกณฑ์สำคัญอันดับแรก

2.3.2 พิจารณาถึงความรู้ของนิสิตนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนงาน การวิเคราะห์ และตีความหมาย หรือการวัดผลสถานการณ์การเรียนการสอน หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

2.3.3 มุ่งให้เป็นแบบปรนัย

2.4 อัตราพัฒนาการทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครูนั้น กำหนดจากสมรรถภาพในการเป็นครูที่แสดงออก มิใช่จากการกำหนดเวลาหรือจากการเรียนครบรายวิชาตามหลักสูตรกำหนดไว้

2.5 จัดการสอนเพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษา ได้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่กำหนดไว้

ลักษณะดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้เป็นลักษณะที่สำคัญ และจำเป็นในการจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา 2519 : 11 -13) ยังได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน ไว้ดังนี้

1. การสอนควรจัดเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล
2. นำข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของนักศึกษาแต่ละคน

3. จัดการฝึกหัดครูอย่างมีระบบ (Systems Approach)

4. เน้นหนักในกฎเกณฑ์ที่จะให้นิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษามากกว่ากฎเกณฑ์ในการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเข้าเรียน

5. การสอนอาจจัดเป็นหน่วยการเรียนการสอน (Instructional Modules) เพื่อฝึกสมรรถภาพในการเป็นครูหรือทักษะในการสอนเฉพาะอย่าง

6. นิสิตนักศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการสอนของตน และจะสำเร็จการศึกษาได้ก็ต่อเมื่อ ได้แสดงสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่กำหนดไว้

7. หลักสูตรเน้นหนักในเรื่องการฝึกสอนและการฝึกงานในโรงเรียน การวัดผลและประเมินผลให้การปฏิบัติการสอนของนิสิตนักศึกษาในโรงเรียนจริง ๆ

8. การวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการฝึกหัดครูต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลาย ๆ กลุ่ม อาทิ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา และนิสิตนักศึกษา

9. อุปกรณ์การศึกษาและกิจกรรมการเรียนเน้นหนักในเรื่องความคิดรวบยอด ทักษะ และความรู้ที่สามารถเรียนได้ในสถานการณ์การสอนเฉพาะอย่าง

อุปกรณ์ศึกษามี 2 ประเภทคือ

9.1 อุปกรณ์ฝึกความคิดรวบยอด (Protocol Materials)

9.2 อุปกรณ์ฝึกทักษะ (Training Materials) ความแตกต่างระหว่างอุปกรณ์ฝึกความคิดรวบยอดและอุปกรณ์ฝึกทักษะก็คือ อุปกรณ์ฝึกความคิดรวบยอดสร้างขึ้นเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้เข้าใจถึงความคิดรวบยอดในการสอน ส่วนอุปกรณ์ฝึกทักษะสร้างขึ้นเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ความคิดรวบยอดต่าง ๆ ในการสอน

10. อาจารย์และนิสิตนักศึกษาช่วยกันจัดเตรียมการเรียนการสอน

11. จัดให้มีการวิจัยเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของหลักสูตร และจัดการฝึกหัดครูแบบเปิดให้มีการยืดหยุ่นได้ โดยให้มีการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ

12. การฝึกหัดครูเป็นการเรียนที่ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของการเป็นครู ดังนั้นจึงควรจัดหลักสูตรของผู้ที่จะออกไปเป็นครู (Pre - service Training) ให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันกับหลักสูตรฝึกหัดครูของครูประจำการ (In - service Training)

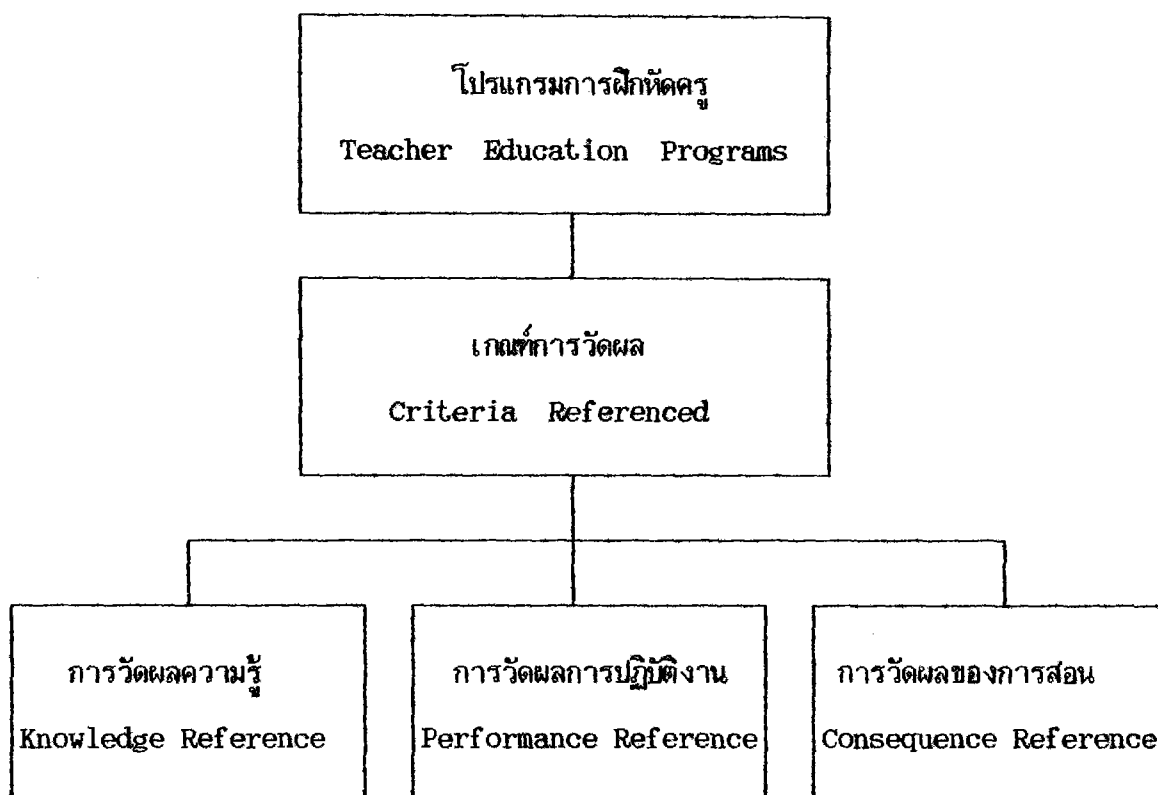
13. เมื่อนิสิตนักศึกษาเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการสอนแล้ว การเรียนการสอนควรเริ่มจากการสอนให้นิสิตนักศึกษามีความสามารถในการสอนเฉพาะอย่าง ในขั้นต่อไปจึงสอนให้สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอนชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการสอนให้ถูกต้องและให้รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสอน

3. หลักเกณฑ์การกำหนดจุดมุ่งหมายและการวัดผลสมรรถภาพในการเป็นครู

ในการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน จะประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย 5 ด้าน คือ

1. จุดมุ่งหมายด้านความรู้ (Knowledge Based Objectives) ผู้เรียนจะต้องแสดงความรู้ ความสามารถทางด้านสติปัญญา
2. จุดมุ่งหมายด้านการปฏิบัติ (Performance Based Objectives) ผู้เรียนจะต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด มิใช่รู้แต่เพียงอย่างเดียว จุดมุ่งหมายด้านการปฏิบัตินี้เน้นการกระทำที่สังเกตได้
3. จุดมุ่งหมายด้านผลการสอน (Consequence Based Objectives) ผู้เรียนจะต้องสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้อื่นได้ ตัวอย่างเช่น ความสามารถของนิสิตหรือนักศึกษาฝึกหัดครูจะประเมินได้โดยสำรวจผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เขาสอน
การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานนี้จะเน้นจุดมุ่งหมายด้านการปฏิบัติและจุดมุ่งหมายด้านผลการสอนมากกว่าจุดมุ่งหมายด้านความรู้ ตัวอย่างเช่น สิ่งที่เราควรรู้เกี่ยวกับการสอน มีความสำคัญน้อยกว่า ความสามารถในการสอน และความสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กที่เขาสอน
4. จุดมุ่งหมายด้านเจตคติ (Affective Objectives) จุดมุ่งหมายด้านเจตคตินี้มักจะรวมอยู่ในจุดมุ่งหมายด้านอื่น ๆ ใน 3 ด้านที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็ยังเป็นจุดมุ่งหมายที่มีความสำคัญในการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานนี้ เช่นเดียวกัน
5. จุดมุ่งหมายด้านประสบการณ์ (Exploratory Objectives) จุดมุ่งหมายนี้ไม่มีใครจะเหมาะสมกับการแบ่งจุดมุ่งหมายแบบนี้นัก เนื่องจากไม่ได้มีการระบุผลที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นแต่เป็นการระบุกิจกรรมที่ต้องการจะให้ผู้เรียนกระทำ หลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานไม่ค่อยได้ใช้จุดมุ่งหมายด้านประสบการณ์มากนัก จุดมุ่งหมายชนิดนี้มักจะใช้โปรแกรมการเรียนที่ผลของการเรียนการสอนไม่สามารถจะระบุออกมาให้เห็นชัดเจนได้ ตัวอย่างของจุดมุ่งหมายด้านประสบการณ์นี้ เช่น ให้ผู้เรียนได้ออกไปสำรวจความต้องการของท้องถิ่นด้วยตนเอง เป็นต้น (ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อยุธยา 2528 : 19-20)

ส่วนการวัดผลสมรรถภาพในการเป็นครูนั้น ก็จะวัดผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ดังภาพประกอบ 2 (มาทพ ภาษิตวิไลธรรม 2520 : 11 อ้างอิงมาจาก Anderson and others. 1975 : 2)

ภาพประกอบ 2 หลักเกณฑ์ในการวัดผลสมรรถภาพในการเป็นครู

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา 2519 : 14-15) ได้กล่าวถึง การจัดการสอนในการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน ว่ามีลักษณะดังนี้

1. การจัดการสอนนั้นจัดเพื่อช่วยให้บัณฑิตนักศึกษาได้บรรลุถึงสมรรถภาพการเป็นครูตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการสอนจึงจัดขึ้นเพื่อให้สนองความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และวิธีเรียนของผู้เรียนแต่ละบุคคล
2. อาจารย์ผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยแนะให้บัณฑิตนักศึกษาได้มีโอกาสเลือกและจัดการเรียนของตน
3. ในการสอนจะต้องนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการสอนและหลักสูตร

4. การสอนไม่จำเป็นต้องจัดเป็นรายวิชา (Course) อาจจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ การสอน (Instructional Modules) เพื่อสอนทักษะในการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ หรือเพื่อช่วยให้ลิสต์นักศึกษาได้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูเฉพาะอย่าง
5. จัดการสอนให้มีทางเลือกหลาย ๆ ทางเพื่อให้ลิสต์นักศึกษาได้บรรลุถึงจุดหมาย อย่างเดียวกัน โดยให้ลิสต์นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความถนัดของตน
6. จัดให้ลิสต์นักศึกษาได้ใช้ระยะเวลาการเรียนตามความสามารถของตน (Self-pacing) ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเท่ากัน
7. การสอนควรใช้เทคนิควิทยาในการสอนใหม่ ๆ ประกอบการสอน เช่น การสอนแบบจุลภาค (Microteaching) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Assisted Teaching) การสอนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (Interaction Analysis) การเรียนด้วยตนเอง (Independent Study) การฝึกมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Training)

คุณลักษณะครูที่ดี

การพัฒนากำลังคนของชาติโดยวิธีให้การศึกษานั้น ครูนับว่าเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่ง ครูมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษาทั้งด้านการศึกษา การทำงาน ความประพฤติ ครูจะต้องมีความประพฤติดี มีความรู้ มีประสบการณ์ หมั่นแสวงหาวิชาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีทักษะในการถ่ายทอด สามารถนำเอาวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้สอนนักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถที่พึงประสงค์ได้ (สมพร ปาละจุม 2520 : 8)

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2515 : 14-15) ได้กำหนดสมรรถภาพในการเป็นครูไว้ให้นักเรียนฝึกหัดครูยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ห้าประการ แต่ละประการต้องสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี คือ สอนและอบรม แนะนำและปกครอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน และสามารถเป็นครูขึ้นอาชีพได้ บุญถิ่น อัตถากร (บุญถิ่น อัตถากร

2515 : 1-18) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของครูไว้ว่า ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และหมั่นแสวงหาความรู้เหล่านั้นเสมอ เป็นผู้เปี่ยมด้วยคุณธรรมและวัตรธรรม รวมทั้งสุคตินิยม มีความสามารถในการสื่อสารการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้และวิถีทางแห่งปัญญา มีความสามารถในการอบรมและชักจูงผู้เรียนไปสู่หนทางอันดีงาม

ก่อน สวัสดิทานิชย์ (ก่อน สวัสดิทานิชย์ 2519 : 1-17) กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีว่าต้องประกอบด้วยความเป็นผู้มีใจรัก เห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้เรียน มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง สามารถจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เรียน มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาต่าง ๆ สนใจและเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในด้านวัตรธรรม ศีลธรรม กิจนิสัย สุขนิสัยและอุปนิสัย

ผลการวิจัยลักษณะครูที่ดีของ เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ 2520 : 366) ได้สรุปลักษณะครูที่ดีในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพกายและจิต ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านความเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย รวมทั้งด้านแต่ละด้านดังกล่าวสอดคล้องกับกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2516 : 4-10) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตครูให้ตรงกับความต้องการทางสังคม ซึ่งพบว่าลักษณะของครูที่ดีนั้นต้องประกอบไปด้วยลักษณะดังนี้ คือ

ด้านการสอน เช่น รู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร มีการเตรียมการสอนและดำเนินการสอนตามที่เตรียมได้ มีความสามารถในการวัดผลคัดเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม มีความสามารถในการปกครองชั้นและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา

ด้านวิชาการ เช่น ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักเฝ้าหาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา สนใจฟังการอภิปรายและปาฐกถา

ด้านสุขภาพกายและจิต เช่น การรู้จักพักผ่อน เอาใจใส่ในการจัดสิ่งแวดล้อมให้สะอาด สนใจในการป้องกันโรคติดต่อ มีอารมณ์ดี ไม่มีความกังวลใจ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน บุคคลทั่วไป และผู้บังคับบัญชา

ด้านคุณธรรมและความประพฤติ เช่น ความเที่ยงธรรม ความเมตตากรุณา ความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต การรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

ด้านบุคลิกลักษณะ เช่น ร่างกายแข็งแรง สุขภาพอ่อนโยน ชัยชนะแห่ง งามรูปร่างหน้าตา แต่งกายเหมาะสม มีความคล่องแคล่วว่องไว รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง เช่น รู้จักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา รู้จักรักษาความลับของศิษย์ เป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักใช้ความเด็ดขาด หรืออะลุ่มอล่วยได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล

ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เช่น การยอมรับนับถือผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จักสิทธิของตนตามกฎหมาย ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีนิยม ปรับปรุงฐานะให้ดีขึ้น รู้จักการประหยัดและอื่น ๆ

จากทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า ผู้ที่จะเป็นครูที่ดีนั้น จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาที่ตนสอน ศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิชาและใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียนตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียน การประเมินผล มีความวิริยะอุตสาหะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นคนดีมีคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและบุคคลทั่วไปในสังคม

สหกรณ์

1. ความหมายของสหกรณ์

คำว่า "สหกรณ์" ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการตามความเชื่อพื้นฐานของแต่ละคน ดังต่อไปนี้

สหกรณ์ คือ การรวมกันของบุคคลแต่ละคน โดยความสมัครใจ มีความเสมอภาค และเพื่อมุ่งให้เกิดความเจริญในทางเศรษฐกิจโดยแบ่งกำไรเสมอกัน (ราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 783)

สหกรณ์ คือ สมาคมของบุคคลที่รวมกันเข้าด้วยความสมัครใจ เพื่อบรรลุจุดหมายร่วมกันโดยการก่อตั้งองค์การธุรกิจที่ควบคุมแบบประชาธิปไตย ร่วมกันออกทุนที่ต้องการอย่างเที่ยงธรรม และยอมรับการมีส่วนอย่างยุติธรรมในการเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ของการดำเนินงานที่สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (International Labour Office. 1966 : 1)

สหกรณ์ คือ การจัดองค์การธุรกิจอาสาสมัคร ดำเนินการด้วยค่าใช้จ่ายของตน การลงทุน และการควบคุมดูแลกระทำโดยสมาชิกและแบ่งอัตราความเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ตามสัดส่วนของการใช้บริการ (Roy. 1969 : 1)

สหกรณ์ คือ ธุรกิจที่สมาชิกผู้อุปการะเป็นเจ้าของและควบคุมด้วยความสมัครใจ และเป็นธุรกิจที่ดำเนินการเพื่อสมาชิกและโดยสมาชิก บนพื้นฐานของการไม่มุ่งแสวงหากำไรหรือในระดับต้นๆ โดยนัยแห่งความหมายนี้ เจ้าของสหกรณ์คือ สมาชิกที่ใช้บริการ การจัดองค์การและดำเนินธุรกิจแม้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่เป็นการกระทำด้วยอุดมการณ์ของประชาธิปไตย ความสำนึกในสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ (Schaars 1970 : 7)

สหกรณ์ คือ องค์การธุรกิจแบบหนึ่งที่ตั้งตั้งและดำเนินการด้วยกลุ่มบุคคลผู้มีความประสงค์อย่างเดียวกัน ในการที่จะขจัดปัญหา ความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมในหมู่สมาชิก หรือดำเนินธุรกิจร่วมกันโดยถือหลักความสมัครใจ หลักประชาธิปไตย หลักความยุติธรรม หลักการศึกษา หลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2517 : 5)

สหกรณ์ คือ หน่วยงานผลิตที่มีกลุ่มบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป รวมกำลังกันจัดตั้งขึ้น เพื่อประกอบธุรกิจตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย (จรินทร์ เทศวานิช 2522 : 79)

ตามแนวความคิดจากหลายทัศนะที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า สหกรณ์ คือ องค์การทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกสหกรณ์ร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจ ร่วมกันเป็นเจ้าของ รับผิดชอบ และดำเนินการให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันเดียวกันตามวิถีทางประชาธิปไตย

2. หลักการสหกรณ์

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์แตกต่างกันไปตามพื้นฐานความคิดของนักสหกรณ์แต่ละท่าน อย่างไรก็ตามการเสนอหลักการสหกรณ์ของแต่ละท่านนั้น มุ่งเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจโดยทั่วไป และหลักการที่เสนอนั้นจะมีลักษณะร่วมกันอยู่บางประการ ดังเช่น

เลดลอร์ (Laidlaw. 1978 : 3) เสนอหลักการ 4 ประการ ของสหกรณ์ประกอบ ด้วย

- 1) หลักการเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไป โดยเปิดรับทุกคนที่ประสงค์จะมีส่วนร่วม
- 2) หลักการควบคุมแบบประชาธิปไตย สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงหนึ่งเสียง ไม่ว่าจะมีหุ้นเท่าใดก็ตาม

3) หลักจำกัดผลประโยชน์จากการลงทุน กล่าวคือ ผลกลับคืนที่ได้รับจากการลงทุนในสหกรณ์จะอยู่ในอัตราปกติหรือปานกลาง หรืออีกนัยหนึ่งมูลค่าของหุ้นจะคงที่ไม่ขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจ และ

- 4) หลักการแบ่งผลกำไรตามสัดส่วนของการใช้บริการของสหกรณ์

นอกจากนี้ยังเสนอหลักการย่อยอีก 2 ประการคือ หลักการเป็นกลางทางการเมืองและศาสนา กับหลักการดำเนินธุรกิจด้วยเงินสดมากกว่าเครดิต

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Office. 1975 : 1) มีแนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ในรูปของการรวมคนมากกว่าการรวมทุน ดังนั้นทุกคนที่มาด้วยกันจะต้อง

- 1) กระทำด้วยความสมัครใจ
 - 2) มีสิทธิเสมอภาคกัน คือ หนึ่งคนหนึ่งเสียง
 - 3) มีผลประโยชน์ร่วมกัน
 - 4) การแบ่งผลประโยชน์ตามส่วนที่แต่ละคนร่วมอุทิศ (Contribution) แก่สหกรณ์
- จะเห็นว่าหลักการข้อที่ 1, 2 และ 4 นั้นเป็นหลักการเดียวกับเลดลอร์

วัตกินส์ (Watkins. 1967 : 251-257) เสนอหลักสหกรณ์ 7 ประการ มีส่วนที่แตกต่างไป คือ

- 1) หลักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2) หลักความรับผิดชอบร่วมกัน
- 3) หลักความเที่ยงธรรมในการแจกจ่ายผลประโยชน์
- 4) หลักประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ
- 5) หลักการเสมอภาคและประชาธิปไตย
- 6) หลักการศึกษาเพื่อพัฒนาสมาชิกให้สามารถเผชิญปัญหาเศรษฐกิจและสังคมให้ดียิ่งขึ้น
- 7) หลักเสรีภาพของการเข้าหรือออกจากสมาชิกรัฐภาพ ซึ่งตรงกับหลักการร่วมกัน โดย

ความสมัครใจของเลดลอร์ และองค์การแรงงานระหว่างประเทศนั่นเอง

ประดิษฐ์ มัชฌิมา (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2517 : 6) เสนอหลักการสหกรณ์ 6 ประการ โดยใน 5 ประการนั้นคล้ายคลึงกับของวัตกินส์ในข้อ 1, 3, 5, 6 และ 7 ส่วนที่แตกต่างไป คือ หลักจำกัดเงินปันผลเรือนั้น เพื่อมิให้สหกรณ์เป็นเครื่องมือแสวงหาผลกำไร หลักการข้อนี้ก็เหมือนกับของเลดลอร์ข้อที่ 3

ชาร์ส (Schaars. 1970 : 8) ให้ความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมกันในสหกรณ์ว่าอยู่บนหลักการของ

- 1) การร่วมกันเสี่ยงภัย
- 2) ร่วมกันรับผิดชอบ
- 3) ร่วมกันทำหน้าที่
- 4) มีสิทธิร่วมกัน
- 5) มีผลประโยชน์จากความพยายามร่วมกัน ไม่มีใครที่จะได้ผลประโยชน์คนเดียว หรือ

แบบการะรับผิดชอบคนเดียว

หลักการที่กล่าวถึงคล้ายคลึงกับหลักการที่กล่าวมาแล้ว

กล่าวโดยสรุป หลักการสหกรณ์ที่นักสหกรณ์เสนอให้มีส่วนที่เป็นลักษณะร่วมกันอยู่เป็นจำนวนมาก และจากการศึกษาของมังก์เนอร์ (Munkner. 1974 : 31-102) ซึ่งได้สรุปหลักการสหกรณ์จากแนวคิดของนักสหกรณ์ต่าง ๆ ที่เสนอได้เป็น 12 ประการ คือ

- 1) หลักการช่วยเหลือตนเองบนพื้นฐานของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- 2) หลักการส่งเสริมสมาชิก
- 3) หลักการที่ผู้เป็นเจ้าของและผู้ให้บริการเป็นคนเดียวกัน
- 4) หลักประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ
- 5) หลักการรวมกันโดยสมัครใจ
- 6) หลักการเปิดรับสมาชิกทั่วไป
- 7) หลักประชาธิปไตยในการบริหารและควบคุม
- 8) หลักความเป็นอิสระ
- 9) หลักความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลประโยชน์
- 10) หลักการไม่แบ่งปันทุนสำรอง
- 11) หลักการส่งเสริมการศึกษา
- 12) หลักความเป็นกลางทางการเมืองและศาสนา

3. ความแตกต่างระหว่างธุรกิจโดยทั่วไปกับสหกรณ์

ได้เคยกล่าวถึงมาแล้วว่าการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความแตกต่างไปจากธุรกิจโดยทั่วไป ทั้งในด้านจุดมุ่งหมายและหลักการ เพื่อความเข้าใจอย่างแจ่มชัดจึงได้ขอเปรียบเทียบความแตกต่างกันในรายละเอียด ดังนี้

ความแตกต่างระหว่างธุรกิจธรรมดา กับ สหกรณ์

<u>ธุรกิจโดยทั่วไป</u>	<u>สหกรณ์</u>
1. เป็นการรวมทุน	1. เป็นการรวมคน
2. จุดมุ่งหมายของการลงทุนคือการทำกำไรให้มากที่สุด	2. จุดมุ่งหมายสำคัญคือการจัดบริการให้แก่สมาชิกบนพื้นฐานของเศรษฐกิจที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงการสูญเสียต่าง ๆ

3. จำนวนเจ้าของและผู้ถือหุ้นมีจำกัด	3. การเป็นเจ้าของมีไม่จำกัด เปิดรับสมาชิกทั่วไป
4. การควบคุม ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนหุ้น	4. การควบคุมเป็นประชาธิปไตย สมาชิก 1 คน มีสิทธิ์ออกเสียงได้ 1 เสียง
5. การแบ่งผลตอบแทนจากหุ้นมีจำกัด
ทั้งขึ้นอยู่กับจำนวนผลกำไร	5. การลงทุนค่าหุ้นคงที่ ผลที่ได้รับตอบแทนปานกลาง
6. รายได้ส่วนเกินเป็นของธุรกิจ	6. รายได้ส่วนเกินเป็นของสมาชิก
7. ผลกำไรแบ่งกันตามจำนวนหุ้นที่ถือ	7. เงินปันผลแบ่งตามจำนวนที่ใช้บริการ
8. หุ้นอาจจะขายได้โดยเสรีและมีค่าขึ้นลง	8. หุ้นเป็นตามชื่อของผู้ถือหุ้นโดยเฉพา
และไม่อาจขายได้ตามความประสงค์

นอกจากนี้สหกรณ์มีคุณค่าทางด้านการศึกษาและทางสังคม ในขณะที่ธุรกิจอื่นไม่มี

4. การบริหารงานสหกรณ์

การบริหารงานสหกรณ์มีองค์การสำคัญอยู่ 3 องค์การ คือ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินงาน และผู้จัดการ

สมาชิกสหกรณ์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะเฉพาะตัว ได้แก่ การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และมติที่ประชุม การเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง การอุดหนุนหรือทำธุรกิจกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ และด้านความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การควบคุมดูแลสหกรณ์ และการศึกษาหาความรู้ทำความเข้าใจระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและหลักการสหกรณ์

2. ลักษณะกลุ่มสมาชิก เป็นการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจการบางอย่างในนามของสหกรณ์ และได้รับการแต่งตั้งจากสหกรณ์

3. ลักษณะของการประชุมใหญ่ ซึ่งจะทำหน้าที่พิจารณาข้อบังคับที่สหกรณ์จะถือใช้ ควบคุมการจัดการสหกรณ์ เลือกตั้งกรรมการดำเนินการ กำหนดนโยบาย กำหนดวงเงินกู้ยืม พิจารณางบดุลประจำปีและจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการ ได้รับแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสมาชิกในด้านกำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงาน ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ต่าง ๆ ของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจะมีจำนวนตั้งแต่ 7-15 คน และอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี

ผู้จัดการ ได้รับการจัดจ้างจากคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นผู้บริหารงานตามนโยบายและอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินงาน

ในการบริหารงานสหกรณ์นอกจากองค์การบริหารทั้ง 3 ส่วนดังกล่าวแล้ว ก็ยังมีพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นผู้เล็งเห็นให้คำปรึกษาหารืออีกด้วย

การสหกรณ์ในประเทศไทย

ความเป็นมา

การสหกรณ์ในประเทศไทย ได้ถือกำเนิดขึ้นมาจากภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในชนบท เนื่องมาจากบางปีเกิดอุทกภัยหรือฝนแล้งทำให้การทำนาไม่ได้ผล เกษตรกรขาดแคลนทุนทรัพย์และเครื่องมือเครื่องจักรในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการถูกเอาเปรียบจากนายทุนเงินกู้ในการกู้ยืมเงิน และพ่อค้าคนกลางในการจำหน่ายผลผลิต (เจริญทร์ เทศวานิช 2522 : 79) จนทำให้ชาวนาต้องเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน กลายเป็นผู้เช่านา หรือเร่ร่อนไม่มีหลักแหล่งทำมาหากิน ซึ่งย่อมเป็นการยากที่จะช่วยเหลือคนเหล่านี้ให้กลับมีหลักฐานมั่นคงได้ในภายหน้า

ความคิดที่จะจัดตั้งองค์การให้กู้เงินแก่เกษตรกรนั้นได้ เริ่มมาตั้งแต่ตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 5 โดยดำริจะจัดตั้งธนาคารเกษตรขึ้น และให้มีสาขากระจายไปในส่วนภูมิภาค แต่มีปัญหาขัดข้องในเรื่องเงินทุน หลักประกันเงินกู้ และวิธีที่จะควบคุมให้เกษตรกรส่งใช้หนี้คืนแก่ธนาคาร ความคิดในการจัดตั้งธนาคารนั้นจึงระงับไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2457 กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้เชิญ เซอร์ เบอ์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมีทราท ประเทศอินเดีย ให้มาสำรวจเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเงินทุน ท่านผู้นี้ชี้แนะว่า ควรจัดตั้งธนาคารให้กู้ยืมเงินแห่งชาติขึ้น ทำการกู้ยืมโดยยึดถือที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน ส่วนวิธีที่จะควบคุมให้เกษตรกรทอดทิ้งที่ดินและหลบหนีหนี้สินนั้น

เสนอให้เกษตรกรที่จะได้รับเงินกู้ยืมรวมกันเป็นสมาคม ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ผู้เป็นบิดาของการสหกรณ์ในประเทศไทย ได้ทรงบัญญัติคำจากภาษาอังกฤษเป็นศัพท์เฉพาะในภาษาไทย ว่า "สหกรณ์" (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2529 : 17-18)

นับได้ว่า เซอร์ เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ เป็นจุดเริ่มนำสหกรณ์เข้ามาสู่ประเทศไทย โดยเป็นผู้เสนอให้ตั้ง "สมาคมสหกรณ์" ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย สมาคมสหกรณ์แรกได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 ที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกมีชื่อว่า "สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้" สหกรณ์นี้เป็นสหกรณ์ประเภทหาทุน มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 16 คน โดยขอกู้เงินจากธนาคารไทยพาณิชย์มาเป็นทุนดำเนินงาน สหกรณ์ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมงานสหกรณ์ให้กว้างขวางขึ้น

ต่อมาเมื่อเห็นว่าการจัดสหกรณ์เป็นผลดีและจะขยายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ขึ้นเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองการสหกรณ์โดยเฉพาะ และโดยนัยที่พระราชบัญญัตินี้เปิดโอกาสให้จัดตั้งสหกรณ์รูปอื่น ๆ ได้ ดังนั้นนอกจากจะมีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนเพิ่มขึ้นโดยลำดับแล้ว ทางราชการก็ได้ส่งเสริมให้จัดตั้งสหกรณ์ในรูปอื่น ๆ เช่น สหกรณ์เช่าซื้อที่ดิน สหกรณ์ขายข้าวและพืชผล สหกรณ์ผู้บริโภคน ฯลฯ เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 เป็นต้นมา ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการด้านอื่น ๆ ของประชาชนด้วย

เนื่องจากโครงสร้างของสหกรณ์หาทุนจำกัดให้มีขนาดเล็ก จึงมีธุรกิจและรายได้น้อย จึงมีการประกาศพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 พร้อมทั้งยกเลิกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 มีบทบัญญัติให้สหกรณ์ชนิดเดียวกันรวมเข้าด้วยกันได้ ทางราชการจึงแนะนำให้สหกรณ์หาทุนในท้องที่ต่าง ๆ รวมเข้าเป็นสหกรณ์การเกษตร ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรจึงเป็นพื้นฐานในชนบทแทนสหกรณ์หาทุนเดิม หากมีสหกรณ์หาทุนเหลืออยู่บ้างก็เพียงบางท้องถิ่นซึ่งมีเหตุผลพิเศษที่ยังไม่สามารถรวมเข้าด้วยกันได้โดยเหมาะสมเท่านั้น

สหกรณ์การเกษตรตั้งขึ้นเพื่อความมุ่งหมายขอเนกประสงค์ มีการให้บริการด้านสินเชื่อ การซื้อ การขาย และการส่งเสริมการเกษตร ส่วนสหกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรก็รวมตัวเข้าด้วยกันกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ธุรกิจของสหกรณ์มั่นคงยิ่งขึ้น ได้แก่ สหกรณ์บำรุงที่ดิน สหกรณ์ขายข้าวและพืชผล (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2529 : 18-20)

การจัดการศึกษาวิชาสหกรณ์ในประเทศไทย

การศึกษาวิชาสหกรณ์ได้จัดขึ้นครั้งแรกที่วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเดิมอยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตรธิการ ได้จัดให้มีการศึกษา "วิชาสหกรณ์" ขึ้นเป็นอีกแผนกหนึ่งในวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดวางหลักสูตรการศึกษาไว้มีเวลา 5 ปี คือขึ้นเตรียมวิทยาลัย 2 ปี และชั้นอนุปริญญา 3 ปี ในชั้นเตรียมวิทยาลัยนั้นจัดให้มีการศึกษารวมกับแผนกเกษตรศาสตร์และแผนกป่าไม้ ที่วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตำบลห้วยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสูตรทั่วไปของวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนในชั้นอนุปริญญาให้ศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตำบลบางเขน 2 ปีและที่กองอบรมในกรมสหกรณ์ 1 ปี โดยปีแรกให้ศึกษาหนักในวิชาเกษตรกรรม ปีที่ 2 วิชาพิเศษสำหรับการสหกรณ์ มีวิชากฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และการสหกรณ์ ส่วนปีที่ 3 นักศึกษาแผนกวิชาสหกรณ์จะย้ายมาศึกษาที่กองอบรม กรมสหกรณ์ สำหรับภาคแรกจะมีข้อบรรยายทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ส่วนภาคหลังจะจัดส่งออกไปฝึกงานตามท้องที่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานสหกรณ์ แล้วจึงจะจัดให้มีการสอบไล่เพื่อรับอนุปริญญาบัตร ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2486 ทางราชการได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โอนสังกัดขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีและต่อมาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยความรับผิดชอบของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจภาควิชาสหกรณ์ ดำเนินการให้การศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ เพื่อทำการผลิตทรัพยากรบุคคลให้แก่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ในระดับอนุปริญญาบัตรจนถึงปี พ.ศ. 2494 แล้วขยายและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2495-2496 เป็นต้นมา และ พ.ศ. 2519 ได้ขยายหลักสูตรการศึกษาถึงขั้นบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโทสาขาสถิติศาสตร์สหกรณ์ (โสมณ ดวงสวัสดิ์ 2525 : 119-127)

กรมการฝึกหัดครูได้เห็นความสำคัญของวิชาสหกรณ์ จึงมีการเปิดสอนวิชาสหกรณ์สำหรับนักศึกษาครูทุกคน และมีโครงการผลิตผู้สอนวิชาสหกรณ์ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานด้านสหกรณ์ เพื่อนำประสบการณ์ไปสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา รวมทั้งให้ผู้สอนวิชาสหกรณ์เป็นผู้ถ่ายทอด แนะนำ และสร้างผู้นำในการพัฒนาชุมชนในด้านธุรกิจสหกรณ์ (สภาการฝึกหัดครู 2526 : 4) เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการ

และกิจกรรมสหกรณ์ในวิทยาลัยครูประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
 ขึ้นชุดหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการส่งเสริมการสหกรณ์ของกรมการฝึกหัดครู เมื่อเดือนมีนาคม
 พ.ศ. 2524 และได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอีก 2 ชุด คือ คณะกรรมการจัดหลักสูตรวิชา
 สหกรณ์และจัดตั้งคณะวิชาเกษตรและสหกรณ์ในวิทยาลัยครู และชุมนุมสหกรณ์ของกรมการฝึกหัดครู
 หลักสูตรสำหรับผลิตครูสหกรณ์ของวิทยาลัยครูมีสามหลักสูตร คือหลักสูตรวิชา เอกสหกรณ์หรือครูศาสตร์
 วิชาเอกสหกรณ์ระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิชาเอกสหกรณ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 และหลักสูตรวิชาเอกสหกรณ์ครูศาสตร์บัณฑิตหลักสูตร สอง ปี วิทยาลัยครูที่มีความพร้อมได้เปิด
 วิชาโทสหกรณ์สำหรับผู้เรียนวิชาเอกสาขาอื่นมาเลือกเรียน วิชาสหกรณ์ได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับ
 ในกลุ่มวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาครูทุกคนต้องเรียน นอกจากนี้ยังมีโครงการจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตร
 วิชาสหกรณ์สำหรับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมปีที่หก มาเรียนต่ออีกสองปี เพื่อสำเร็จออกไปเป็น
 นักสหกรณ์ (ชัยมงคล สุวนาชี 2525 : 21) ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2528 กรมการฝึกหัดครู
 ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิชาสหกรณ์เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 ได้รับอนุมัติจากสภาการฝึกหัดครู และมีผลบังคับใช้มาจนถึงขณะนี้ มีสองหลักสูตร ชื่อหลักสูตรว่า
 หลักสูตรวิชาเอกเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ แบ่งออกเป็นสองระดับ คือ หลักสูตรอนุปริญญา (สองปีแรก)
 และหลักสูตรปริญญาตรี (สองปีหลัง) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบุคลากรเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ประเภท
 ต่าง ๆ เพื่อสร้างผู้นำในการพัฒนาชุมชนในด้านเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ
 เกี่ยวกับธุรกิจสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ธุรกิจสหกรณ์สู่ชนบทโดยมุ่ง
 เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วม และเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการ
 และธุรกิจสหกรณ์ในอันที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ (สภาการฝึกหัดครู 2529 : 20-21)

กล่าวโดยสรุปจากความสำคัญของวิชาสหกรณ์และสภาพการเปิดสอนวิชาสหกรณ์ในประเทศไทย
 ไทย เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัย ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในวิทยาลัยครู มีความสนใจและ
 ต้องการศึกษามรรณภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในวิทยาลัยครู โดยศึกษา
 เปรียบเทียบจากทัศนะของอาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรประจำการ รวมหกด้าน คือ สมรรถภาพ
 ด้านวิชาการสอน สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพ
 ด้านวิชาการ สมรรถภาพด้านบริการชุมชนและสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้

จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์และคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนสหกรณ์ในวิทยาลัยครูให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะมีส่วนช่วยให้การผลิตครูสหกรณ์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 74-83) ได้ศึกษาลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิตปริญญาตรีและปริญญาโท พบว่าลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ ตามความคิดเห็นของคณาจารย์เรียงตามลำดับที่พึงปรารถนามากที่สุดห้าอันดับ คือ อาจารย์ที่มีความรู้ทันสมัย กว้างขวางและถูกต้อง ขวนขวายหาความรู้ส่วนตัวอาจารย์เอง มีการเตรียมการสอนอย่างดี กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน สนับสนุนให้นิสิตคิดเอง ส่วนลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีเรียงอันดับที่พึงปรารถนามากที่สุดห้าอันดับ คือ อาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างดี มีความปรารถนาดีต่อศิษย์ มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวางและถูกต้อง ให้ตัวอย่างเปรียบเทียบและใช้ความจริงอธิบายได้อย่างเหมาะสม และบรรยายเรื่องที่เกี่ยวข้องแม้จะอยู่นอกเนื้อหา สำหรับลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติตามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาโทเรียงอันดับที่พึงปรารถนามากที่สุดห้าอันดับ คือ อาจารย์ที่ใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบและใช้ความจริงอธิบายได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมการสอนอย่างดี มีความสนใจและสนุกสนานในการสอน ให้ความคิดใหม่ ๆ แก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเปิดความสนใจให้กว้างขวาง และจูงใจให้นิสิตนักศึกษาทำงานอย่างดีที่สุด ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตเกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติที่ร่วมกันมากที่สุด คือ การเตรียมการสอนอย่างดี นิสิตที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน นิสิตปริญญาโทที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

เมืองทอง แคมมณี (เมืองทอง แคมมณี 2519 : 100-103) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อคุณลักษณะของครูที่ดี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของ

ครูที่ดีต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน และความรอบรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ มีความสามารถและรับผิดชอบในการสอน มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพดีด้วย เปเร็อง กิจรัตน์ (เปเร็อง กิจรัตน์ 2523 : 62-73) ได้ศึกษาความต้องการสมรรถภาพของครูอุตสาหกรรมศิลป์ในวิทยาลัยครูและโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูอุตสาหกรรมศิลป์ที่สำเร็จจากวิทยาลัยครูพระนคร ซึ่งปฏิบัติงานในวิทยาลัยครูและโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการความรู้ความสามารถ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนและโรงฝึกงาน เทคนิคและวิธีสอน เทคนิคการวัดผลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามลำดับ ออมสิน ศीलันท์ (อมสิน ศीलันท์ 2526 : 60) ได้ศึกษาคณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาคหกรรมศาสตร์ในวิทยาลัยครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษาและครูประจำการ พบว่า คณสมบัติที่พึงประสงค์เรียงอันดับความสำคัญห้าอันดับ คือ เอาใจใส่และเป็นกันเองกับนักศึกษา สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และมีอารมณ์แจ่มใส มีความยุติธรรม ให้คำปรึกษาและแนะนำที่ดี และยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของผู้อื่น

มงคล แก้วพวงงาม (มงคล แก้วพวงงาม 2528 : 116-118) ได้ศึกษาคณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู จำนวน 47 คน นักศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู จำนวน 196 คน และครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาที่กำลังรับการฝึกอบรมระดับปริญญาตรีวิชาเอกศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู จำนวน 202 คน รวมทั้งสิ้น 445 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ทิศนะของอาจารย์ นักศึกษาและครูประจำการ เกี่ยวกับคณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า ทิศนะของอาจารย์ นักศึกษาและครูประจำการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านบริการชุมชนและด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ทิศนะของนักศึกษากับทิศนะของครูประจำการไม่แตกต่างกัน แต่ทิศนะของอาจารย์กับนักศึกษาและครูประจำการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยทิศนะของอาจารย์ที่มีต่อคณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครูรวมหกด้านมากกว่าค่า

คะแนนเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาและครูประจำการ ทักษะของอาจารย์ นักศึกษาและครูประจำการ ที่มีต่อคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครูเห็นสอดคล้องกันในการให้ อันดับความสำคัญด้านการสอนเป็นอันดับหนึ่ง ด้านวิชาการเป็นอันดับสองและด้านบริการชุมชนเป็น อันดับหก ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ในการพัฒนาและฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู ควรบรรจุสาระเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการสอนวิชาศิลปศึกษา โดยเน้นความสามารถในการออกแบบ โครงสร้างและการพัฒนาหลักสูตรวิชาศิลปศึกษาที่นำไปใช้ได้เหมาะสม เทคนิควิธีสอน ทักษะการบรรยายและอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับการสอน การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน การประเมินผลการฝึกสอนและจรรยาบรรณของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสหกรณ์ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ชุ่มพล แสงทวีสุข (ชุ่มพล แสงทวีสุข 2510 : 48-50) ได้ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัดสินใช้ พ.ศ. 2504-2508 พบว่า การดำเนินงานของร้านสหกรณ์ได้ เป็นไปอย่างมั่นคง โดยพิจารณาจากผลกำไรการค้าในปีต่าง ๆ และรายได้อื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว สมาชิกจะมีความภาคภูมิใจเพิ่มขึ้นถ้าได้รับการบริการที่ดี ได้รับเงินเฉลี่ยคืนและเงินปันผลในอัตราที่น่าพอใจ ผู้วิจัยยังพบอีกว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ร้านสหกรณ์ ล้มเหลวคือ สมาชิกขาดความภาคภูมิใจ กรรมการดำเนินการไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่และการจัดการไม่มี ประสิทธิภาพเพียงพอตนเอง หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 53-56) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมในการเปิดสอน วิชาเอก - โทสหกรณ์ของวิทยาลัยครู เพื่อทราบถึงการดำเนินงาน ความพร้อม ความต้องการ ในหลักสูตรวิชาสหกรณ์และลักษณะทั่วไปตลอดจนให้เห็นในเรื่องบุคลากร อาคารสถานที่และ อุปกรณ์การเรียนการสอน ดังนี้ ด้านบุคลากรพบว่า วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ยังขาดอาจารย์ผู้สอนที่ สำเร็จการศึกษาวิชาสหกรณ์โดยตรง อาจารย์ที่ได้รับการฝึกอบรมพิเศษเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ยังมี อยู่น้อย จึงทำให้การเรียนการสอนวิชาเอก - โทสหกรณ์ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรที่จะ หาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ด้านอาคารสถานที่พบว่า อาคารเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์ ยังไม่เหมาะสมและมีไม่เพียงพอกับความต้องการ

และด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนพบว่าวิทยาลัยครูยังขาดแคลนเอกสาร ตำรา สื่อการสอน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่มาก ทำให้นักศึกษาและอาจารย์ขาดแคลนแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

งานวิจัยต่างประเทศ

เดปีโน (Depino. 1982 : 130-A) ได้ศึกษา สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้าภาควิชาในด้านการพัฒนา การปรับปรุงและการประเมินผลหลักสูตรตามทัศนะของหัวหน้าภาควิชาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษามลรัฐฟิลาเดลเฟีย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรหัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา จากโรงเรียนมัธยมแบบประสม 17 แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษา 3 แห่ง และโรงเรียนมัธยมสามัญ 2 แห่ง ซึ่งกำลังสอนนักเรียนเกรด 9 ถึง 12 หรือ 10 ถึง 12 ในมลรัฐฟิลาเดลเฟีย จำนวน 85 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งมี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพของหัวหน้าภาควิชาในด้านการพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรอย่างละ 10 ข้อรวม 30 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนครูในภาควิชา จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาและวุฒิทางการศึกษา แบบสอบถามใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้การเปรียบเทียบร้อยละ ผลการวิจัยสรุปว่าครูส่วนใหญ่คิดเป็นมากกว่าร้อยละ 90 เห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านสมรรถภาพในการพัฒนาหลักสูตรจาก 7 ข้อใน 10 ข้อ และในทำนองเดียวกันก็เห็นด้วยในสมรรถภาพในการปรับปรุงหลักสูตรในอัตราที่สูงโดยเฉพาะจาก 5 ข้อ ใน 10 ข้อ มีผู้ตอบเห็นด้วย, เห็นด้วยอย่างยิ่งมากกว่าร้อยละ 90 ส่วนสมรรถภาพในด้านการประเมินผลหลักสูตรมีผู้เห็นด้วย, เห็นด้วยอย่างยิ่งเกินกว่าร้อยละ 90 เพียง 2 ข้อ จาก 10 ข้อเท่านั้น

แฟมโวจูโร (Famojuro. 1985 : 726-A) ได้ศึกษา การสำรวจสมรรถภาพของครูตามทัศนะของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ปกครอง 136 คน ครู 136 คน และผู้บริหาร 18 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเขตชานเมืองฮุสตัน มลรัฐเทกซัส เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสมรรถภาพของครูระดับอาชีพ (Professional

Teacher Competency Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และคำนวณร้อยละเพื่อหาค่าไควสแควร์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ครูแต่ละคนควรรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน กล่าวโดยสรุปแล้วทั้งผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารส่วนใหญ่ มีทัศนะสอดคล้องกันว่าครูแต่ละคนควรรับผิดชอบหน้าที่ตามสมรรถภาพที่พึงประสงค์ที่วางไว้ด้วย

บอร์ดแมน (Boardman, 1985 : 2901-A) ได้ศึกษา สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตามทัศนะของครูและผู้ปกครอง เพื่อเป็นพื้นฐานการวางแผนการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครู โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองของนักเรียนเกรด 8 เกี่ยวกับสมรรถภาพและคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามตารางจัดอันดับ (Rank Order) ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถภาพของการเป็นครูรวม 5 ด้าน ข้อคำถามในแต่ละด้านนำมาจากแบบประเมินผลนักศึกษาครูของวิทยาลัยเทนเนสซี เวสเลี่ยน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรครูจำนวน 150 คน และผู้ปกครอง 150 คน ในมลฑลเอเทนส์ มลรัฐเทนเนสซีและมลฑลไกล์เคียง คือ แมคมินัมและเมกส์ ได้รับแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วคิดเป็นร้อยละ 69 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละสำหรับแต่ละกลุ่มและหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม หาค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มครูและผู้ปกครอง แล้วทดสอบค่าความมีนัยสำคัญจากค่าคะแนน (Z-score) ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง ทั้งครูและผู้ปกครองเห็นว่า สมรรถภาพทุกข้อจำเป็นสำหรับการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ยกเว้นเพียงบางกรณีเท่านั้น ผลจากการเปรียบเทียบค่าคะแนนพบว่าครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันในข้อคำถาม 22 ข้อจาก 58 ข้อ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และ .01 ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นความแตกต่างเพียงระดับการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทั้งสิ้น เพราะทั้งสองกลุ่มเห็นว่าสมรรถภาพการเป็นครูเกือบทุกข้อมีความสำคัญ การจัดลำดับความสำคัญของสมรรถภาพ 5 ด้าน กลุ่มตัวอย่างครูจัดให้การสอนไว้สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนผู้ปกครองจัดให้การมีมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับหนึ่ง ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิด

เห็นว่า การประเมินผลสำคัญน้อยที่สุด ส่วนคำถามแบบปลายเปิด มีผู้แสดงความคิดเห็นจากกลุ่ม
ครู 32 คนและผู้ปกครอง 3 คน

ความคิดเห็นนี้ใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการทบทวนหลักสูตรการฝึกหัดครูของวิทยาลัยเทคนิควิ
เวสเลี่ยน ครูในโรงเรียนอื่นที่มีสิ่งแวดล้อมคล้ายคลึงกันก็สามารถนำข้อค้นพบนี้ไปปรับปรุงทบทวน
โปรแกรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้เช่นกัน สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นครู
จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพการเป็นครูสำหรับ
โปรแกรมอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ข้อค้นพบยังสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม
บุคลากรประจำการได้เช่นกัน

กอนซาเลส (Gonzalez. 1983 : 2859-A) ได้ศึกษา สมรรถภาพในระดับอาชีพ
ขั้นสูงที่พึงประสงค์ของตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์ในการให้บริการส่งเสริมสหกรณ์ในมลรัฐเพนซิลวาเนีย
โดยผู้วิจัยจำแนกสมรรถภาพระดับอาชีพขั้นสูงที่พึงประสงค์ของตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น
144 ข้อ ซึ่งรวมถึงความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์พึงมี เพื่อจะปฏิบัติหน้าที่เป็น
ผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาศึกษาประกอบด้วยตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์
ระดับมณฑล ทั้งที่และเขตในการให้บริการส่งเสริมสหกรณ์ในมลรัฐเพนซิลวาเนีย เก็บรวบรวมข้อมูล
โดยการส่งแบบสอบถามไปให้ตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของรัฐจำนวน 116 คน
เพื่อตอบแล้วส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทักษะของตัวแทนส่ง
เสริมและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของรัฐที่มีความสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ 9 ด้านไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ แล้วจะมีผลกระทบต่องสมรรถภาพด้านการสอนและการวางแผนโปรแกรม
การสอนเท่านั้น ข้อมูลดังกล่าวนี้ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การ
ทำงาน กลุ่มตัวอย่างประชากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทั้ง 144 ข้อว่ามีความสำคัญ
ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งสองกลุ่มจัดลำดับความสำคัญของสมรรถภาพ 68 ข้อ อยู่ในระดับ
4.00 หรือมากกว่า ส่วนสมรรถภาพที่เหลืออีก 76 ข้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

เมื่อวิเคราะห์สมรรถภาพที่ควรเรียนรู้ก่อนเข้าทำงานทั้งตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์และเจ้า
หน้าที่สหกรณ์ของรัฐแสดงความคิดเห็นว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์และควรเรียนรู้มี 26 ข้อ
ระหว่างการศึกษาในระดับปริญญาตรี ควรเรียนรู้ 6 ข้อ ส่วนสมรรถภาพที่เหลืออีก 113 ข้อ

สามารถเรียนรู้ได้ในช่วงการทำงานหรือการให้บริการ กล่าวโดยสรุปแล้วสมรรถภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องเรียนรู้ในสถานการศึกษาเพื่อเตรียมตัวออกไปเป็นตัวแทนส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่ สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการสื่อสาร และสมรรถภาพด้านความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์

บอริช (Borich. 1977 : 6-8) ได้แบ่งสมรรถภาพของครูออกเป็น 3 ด้านด้วยกันคือ

1. สมรรถภาพด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา และความรู้ด้านกระบวนการ เช่น กระบวนการสอน การจัดการในชั้นเรียน เป็นต้น สมรรถภาพด้านความรู้ของครูสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ หรือการสังเกตจากงานที่ครูปฏิบัติ
2. สมรรถภาพด้านการปฏิบัติ หมายถึง พฤติกรรมด้านการสอนของครูในชั้นเรียน ซึ่งสามารถวัดได้โดยการสังเกตจากการปฏิบัติการสอนของครูในชั้นเรียน หรือ ใช้แบบสอบถามจากผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ได้
3. สมรรถภาพด้านผลการปฏิบัติ หมายถึง การที่ครูใช้สมรรถภาพด้านความรู้ และด้านการปฏิบัติ ไปเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ การวัดสมรรถภาพของครูด้านนี้ วัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

ไวแกนส์ (Weigand. 1971 : x-xiii) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสมรรถภาพด้านการสอนของครูไว้ 6 ด้าน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการทางสติปัญญา
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
3. การพัฒนาทักษะในการตั้งคำถาม
4. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การประเมินผลความก้าวหน้า
6. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากเอกสารและงานวิจัยเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนด สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ โดยจำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. สมรรถภาพด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเตรียมการสอน การนำทฤษฎีการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการต่าง ๆ การจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ และการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสัทธิเกี่ยวกับความสามารถ และทักษะในการสอนในสภาพปัจจุบันและอนาคต
2. สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือแนะนำ ควบคุมดูแลตลอดจนการวัดผลนักศึกษาฝึกงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการฝึกงานของนักศึกษา
3. สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านการวางแผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน การลงทะเบียน ระเบียบการวัดผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การขอทุนการศึกษา การศึกษาต่อในระดับสูง การบริการสุขภาพอนามัย รวมทั้งการเรียนให้มีประสิทธิภาพ
4. สมรรถภาพด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัย การเขียน และการแปลตำรา การผลิตเอกสารประกอบการสอน การเป็นสมาชิกของสมาคมสหกรณ์ การติดตามข่าวสารทางด้านสหกรณ์ การนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้กับการสหกรณ์ การศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามความเคลื่อนไหวในวิทยาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์
5. สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านสหกรณ์แก่ชุมชน ให้การศึกษอบรมสหกรณ์แก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น การฝึกอบรม ฉายภาพยนตร์ สาธิต ทดลอง ทัศนศึกษา ให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนในท้องถิ่น เช่น จัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร หัตถกรรมและส่งเสริมการตั้งชุมชนสหกรณ์ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
6. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือแนะนำเพื่อนครูทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในปีการศึกษา 2530 ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ที่เปิดสอนวิชาเอกเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 3 แห่ง คือ สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา สหวิทยาลัยอีสานใต้ บุรีรัมย์ และสหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี และนักวิชาการสหกรณ์ประจำศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา (ศูนย์ฝึกที่ 3) และนักวิชาการสหกรณ์ประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกเป็นอาจารย์ 19 คน นักวิชาการสหกรณ์ 10 คน รวมทั้งหมด 29 คน ซึ่งเป็นประชากร ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามสถาบันและสถานภาพ

สหวิทยาลัยอีสานใต้	อาจารย์	นักวิชาการสหกรณ์	รวม
	ประชากร	ประชากร	ประชากร
นครราชสีมา	6	6	12
บุรีรัมย์	7	2	9
อุบลราชธานี	6	2	8
รวม	19	10	29

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีสองชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาแบบสอบถามและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีของเจลีชา บุรีรัมย์ และคนอื่น ๆ (เจลีชา บุรีรัมย์และคนอื่น ๆ 2520 : 273-281) คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาคหกรรมศาสตร์ในวิทยาลัยครู ของ ออมสิน ศीलพันธุ์ (อมสิน ศीलพันธุ์ 2526 : ภาคผนวก) คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู ของมงคล แก้วพวงงาม (มงคล แก้วพวงงาม 2528 : ภาคผนวก)

1.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากคู่มือสร้างแบบทดสอบ ของภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา (วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2527 : 45-76)

หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 1-54) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุม ปรินญาณิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลินสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองขึ้นและนักวิชาการสหกรณ์ประจำศูนย์ ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา (ศูนย์ฝึกที่ 3) จำนวน 3 คน เพื่อตรวจ แก่ภาษาสำนวนของข้อความให้ชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

1.4 นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุม ปรินญาณิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับอาจารย์ใน สหวิทยาลัยอีสานเหนือ จำนวน 10 คน ซึ่งไม่ได้เป็นประชากรที่ศึกษา แล้วนำแบบสอบถามไป วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นสูงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาได้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็นแบบสอบถามที่ใช้กับ นักวิชาสหกรณ์ (ภาคผนวก ก) และแบบสอบถามที่ใช้กับอาจารย์ (ภาคผนวก ข)

แบบสอบถามนักวิชาการสหกรณ์ (ภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของผู้ตอบที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ จำแนกออกเป็นหกด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการนิเทศ การฝึกงาน ด้านการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริการชุมชนและด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ แบบสอบถามตอนที่สองนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีช่วงแสดงทัศนะ ห้าช่วง คือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อยและสำคัญน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์การให้คะแนนค่าน้ำหนักของตัวเลือกตั้งแต่ หนึ่งถึงห้าหน่วย ดังนี้

ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่มีความสำคัญมากที่สุด	5 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่มีความสำคัญมาก	4 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่มีความสำคัญปานกลาง	3 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่มีความสำคัญน้อย	2 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่มีความสำคัญน้อยที่สุด	1 คะแนน

แบบสอบถามอาจารย์ (ภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงของผู้ตอบที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ จำแนกออกเป็นหกด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการนิเทศ การฝึกงาน ด้านการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริการชุมชนและด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ แบบสอบถามตอนที่สองนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีช่วงให้ตอบห้าช่วง คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อยและปฏิบัติน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนค่าน้ำหนักของตัว เลือกตั้งแต่ ห้าถึงห้าหน่วยดังนี้

ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด	5 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่ได้ปฏิบัติมาก	4 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่ได้ปฏิบัติปานกลาง	3 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่ได้ปฏิบัติน้อย	2 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับสมรรถภาพที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด	1 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามข้อ 1.1 แล้วนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือ หลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 108-158)

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยให้สอดคล้องกับข้อคำถามในแบบสอบถามและนิยาม

ปฏิบัติการ ตลอดจนความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการสร้าง

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการที่ปรึกษา

ปริญญาโท ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนันท์ ภูษธร ณ อุษยชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิทร ทองชั้น และผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการสหกรณ์ ประจำศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา (ศูนย์ฝึกที่ 3) เพื่อตรวจแก้สำนวนภาษาที่ใช้ให้ชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอกรรมการควบคุม

ปริญญาโทอีกครั้งหนึ่ง

2.6 นำไปทดลองสัมภาษณ์กับอาจารย์ สหวิทยาลัยอีสานเหนือมหาสารคาม จำนวน

5 คน ที่ไม่เป็นประชากร โดยนำแบบสอบถามของผู้ตอบนั้นไปใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ด้วย เมื่อพบข้อบกพร่องหลังจากได้ทดลองสัมภาษณ์ไปแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับสำนวนภาษาให้รัดกุมเหมาะสมขึ้น แล้วนำไปสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ตรงกับที่ต้องการศึกษายิ่งขึ้น

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีจำนวน 3 ข้อใหญ่ ๆ ประกอบด้วย

(ภาคผนวก ค)

ข้อ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์และนักวิชาการสหกรณ์กับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

ข้อ 2 เป็นการถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ด้านการสอน ด้านการนิเทศการฝึกงาน ด้านการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริการชุมชนและด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อคิดเห็นและเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบช่องที่ปฏิบัติน้อยที่สุดและความสำคัญน้อยที่สุด

ข้อ 3 เป็นการถามความคิดเห็นและแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกจากที่ได้ถามในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในข้อ 2 ไปแล้ว เพื่อนำไปใช้ในการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ในเดือนธันวาคม 2530 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงอธิการวิทยาลัยครู เพื่อขอเก็บข้อมูลสำหรับศึกษา

2. ผู้วิจัยเดินทางนำแบบสอบถามไปสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเองและผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์บุคคลที่จะเจาะจงไว้ โดยดำเนินการดังนี้

2.1	สัมภาษณ์อาจารย์สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา	จำนวน 2 คน
2.2	สัมภาษณ์อาจารย์สหวิทยาลัยอีสานใต้ บุรีรัมย์	จำนวน 2 คน
2.3	สัมภาษณ์อาจารย์สหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี	จำนวน 2 คน
2.4	สัมภาษณ์นักวิชาการสหกรณ์ประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัด	จำนวน 6 คน
2.5	สัมภาษณ์นักวิชาการสหกรณ์ประจำศูนย์ฝึกที่ 3 นครราชสีมา	จำนวน 4 คน

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ตอบก่อน หลังจากนั้นจึงขอสัมภาษณ์ต่อตามสาระ ประเด็น ในแบบสอบถามเกี่ยวกับคำตอบที่เลือกในช่องที่มีความสำคัญน้อยที่สุดว่ามีปัญหาเพิ่มเติมอะไรบ้างรวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นัดหมายและแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า ข้อเสนอจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำไปใช้ประกอบในการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่นำไปได้รับคืนทั้ง 29 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้
ข้อมูลที่ใช้แบบสอบถาม

1. จัดจำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษา

2. แบบสอบถามตอนที่ 2

2.1 สอบถามนักวิชาการสหกรณ์ ทำการตรวจให้คะแนนโดยยึดตามเกณฑ์ที่

กำหนด คือ

สำคัญมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

สำคัญมาก ให้ 4 คะแนน

สำคัญปานกลาง ให้ 3 คะแนน

สำคัญน้อย ให้ 2 คะแนน

สำคัญน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2.2 สอบถามอาจารย์ ทำการตรวจให้คะแนนโดยยึดตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ปฏิบัติมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ปฏิบัติมาก ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

3. นำคะแนนจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 16 ชุด
และดำเนินการดังนี้

นำคำตอบมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและจัดอันดับ แล้วจัดกลุ่มความคิดเห็น
ตลอดจนข้อ เสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูลที่ศึกษา

(ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 51)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 100)

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left[1 - \frac{(\sum S_i^2)}{S_t^2} \right]$$

α	แทนค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม
k	แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S_i^2$	แทนผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทนค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

(Cronbach. - 1970 : 161)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันดังนี้

N แทน ประชากร

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

∞ แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ คือ สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพด้านวิชาการ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน และสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ของการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับความคิดเห็นของพฤติกรรมในสมรรถภาพแต่ละด้าน ทั้งในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน เพื่อเปรียบเทียบหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและแตกต่างกันต่อสมรรถภาพแต่ละด้านของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน โดยถือว่าความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์เกิดจากความคิดเห็นที่คาดหวัง ส่วนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ได้กำหนดตามแนวคิดของเบสท์ (Best. 1970 : 174-178) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายความว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังน้อยที่สุดและอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายความว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังน้อยและอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายความว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังปานกลางและอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายความว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากและอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริงมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายความว่า นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากที่สุดและอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริงมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านต่าง ๆ ตามลำดับ คือ สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพด้านวิชาการ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชนและสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์

2. จัดอันดับพฤติกรรมแต่ละข้อในสมรรถภาพแต่ละด้านเพื่อเรียงลำดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อความสำคัญของพฤติกรรมย่อยในสมรรถภาพแต่ละด้านจากมากไปน้อยตามลำดับ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคำคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ต่อสมรรถภาพ
ด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง 2 - 8

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการสอนตาม
คำคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอน
วิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านการสอน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
1. สามารถชี้แจงแผนการเรียนแผนการ การปฏิบัติงานและการประเมินผลแก่นักศึกษาได้	4.20	0.60	5	3.74	0.71	5
2. บอกวัตถุประสงค์ของการเรียนและการ ปฏิบัติงานแก่นักศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน	4.20	0.40	5	3.84	0.93	3
3. สามารถประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม	3.50	0.67	9	3.32	0.98	8
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ เหมาะสมและสอดคล้องกับการนำไปแก้ ปัญหาในครอบครัว ชุมชนและสังคม	4.50	0.50	2	3.74	1.16	5
5. สามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์ แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องชัดเจน	4.70	0.45	1	4.11	1.02	1

ตาราง 2 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านการสอน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
6. สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัสดุฝึกและสื่อการสอน	3.60	0.48	8	3.05	0.69	9
7. สามารถจัดห้องปฏิบัติการสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามลักษณะและอุดมการณ์ของสหกรณ์	3.90	0.70	7	2.95	1.05	10
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาถามปัญหาหรือข้อข้องใจก่อนลงมือปฏิบัติ	4.30	0.64	4	3.68	0.65	7
9. ขณะที่กำลังสอนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	3.50	0.50	9	3.84	0.59	3
10. สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา	4.40	0.91	3	3.89	0.79	2
เฉลี่ยรวม	4.08	0.75		3.62	0.90	

จากตาราง 2 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก และอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

สมรรถภาพด้านการสอนที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาเป็นอันดับสอง ได้แก่ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนำไปแก้ปัญหาในครอบครัว ชุมชน และสังคม ($\bar{X} = 4.50$) สมรรถภาพด้านการสอนที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากเป็นอันดับสาม ได้แก่ สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา ($\bar{X} = 4.40$) สำหรับสมรรถภาพด้านการสอนที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้นำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และขณะที่กำลังสอนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 3.50$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาเป็นอันดับสอง ได้แก่ สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา ($\bar{X} = 3.89$) และอันดับสาม ได้แก่ บอกวัตถุประสงค์ของการเรียนและการปฏิบัติงานแก่นักศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน และ ขณะที่กำลังสอนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 3.84$) สำหรับสมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริงปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถจัดห้องปฏิบัติการสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามลักษณะและอุดมการณ์ ($\bar{X} = 2.95$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการนิเทศการฝึกงานตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
11 สามารถแนะนำการทำโครงการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	3.90	0.30	1	3.58	0.99	4
12 สามารถแนะนำวิธีการบันทึกรายละเอียดการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง	3.90	0.70	1	3.58	1.09	4
13 สามารถแนะนำวิธีจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีในท้องถิ่นได้	3.60	0.66	8	3.53	0.82	7
14 สามารถออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานในแต่ละแห่งได้	3.40	0.48	10	3.37	0.98	9
15 สามารถประยุกต์หลักการนิเทศการฝึกงานได้อย่างเหมาะสม	3.80	0.60	5	3.58	0.82	4
16 เข้าสังเกตการฝึกงานทุกขั้นตอน	3.50	0.67	9	3.37	0.81	9
17 มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การฝึกงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.74	5	3.89	0.64	1

ตาราง 3 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
18 ตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด	3.90	0.53	1	3.79	0.59	3
19 บอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	3.90	0.70	1	3.84	0.87	2
20 สามารถสาธิตการปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษาได้	3.70	0.90	7	3.47	0.99	8
เฉลี่ยรวม	3.74	0.67		3.60	0.92	

จากตาราง 3 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานอยู่ในเกณฑ์มาก และอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากเป็นอันดับหนึ่งได้แก่สามารถแนะนำการทำโครงการการฝึกงานแก่นักศึกษาได้ สามารถแนะนำวิธีการบันทึกรายละเอียดการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง ตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด และบอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.90$) สำหรับสมรรถภาพที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่สามารถออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานในแต่ละแห่งได้ ($\bar{X} = 3.40$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่ปฏิบัติจริง
 มากเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาเป็นอันดับสองได้แก่ บอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้
 ($\bar{X} = 3.84$) และอันดับสามได้แก่ตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด ($\bar{X} = 3.89$)
 สำหรับสมรรถภาพที่อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ปฏิบัติจริงปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ สามารถ
 ออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานในแต่ละแห่งได้และเข้าสังเกตการ
 ฝึกงานทุกขั้นตอน ($\bar{X} = 3.37$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการให้คำปรึกษา
ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์
ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
21 สามารถอธิบายโครงสร้างของหลักสูตรและ รายละเอียดแผนการเรียนวิชาสหกรณ์แก่ แก่นักศึกษาได้	4.40	0.80	1	3.74	1.02	7
22 สามารถแนะนำวิธีลงทะเบียนเรียนแก่ แก่นักศึกษาได้อย่างละเอียด	3.60	0.80	7	4.16	0.87	2
23 สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือก วิชาเรียนแก่นักศึกษาได้	4.10	0.53	2	4.00	0.97	4
24 สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมแก่นักศึกษาได้	3.80	0.40	3	4.21	0.95	1
25 สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการ ศึกษาต่อในสาขาวิชาสหกรณ์ในระดับสูงแก่ นักศึกษาได้	3.50	0.50	9	3.79	0.89	5
26 สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง ในการประกอบอาชีพแก่นักศึกษาได้ต่อไป	3.70	0.78	5	3.58	0.82	9

ตาราง 4 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
27 สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่ง ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้	3.40	0.48	10	2.95	0.94	10
28 เข้าพบนักศึกษาตามเวลาที่นัดหมายอย่าง สม่ำเสมอ	3.60	0.48	7	4.05	0.76	3
29 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา อย่างละเอียด	3.70	0.45	5	3.79	0.83	5
30 สามารถประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาได้ อย่างเหมาะสม	3.80	0.60	3	3.63	0.83	8
เฉลี่ยรวม	3.76	0.66		3.79	0.96	

จากตาราง 4 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา
อยู่ในเกณฑ์มาก และอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่
สามารถอธิบายโครงสร้างของหลักสูตรและรายละเอียดแผนการเรียนวิชาสหกรณ์แก่นักศึกษาได้
($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาเป็นอันดับสองได้แก่ สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.10$) และอันดับสามได้แก่ สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

แก่นักศึกษาได้ และสามารถประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนสมรรถภาพที่คาดหวังปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่งให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้ ($\bar{X} = 3.40$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาเป็นอันดับสองได้แก่ สามารถแนะนำวิธีลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาได้อย่างละเอียดชัดเจน ($\bar{X} = 4.16$) และอันดับสามได้แก่ เข้าพบนักศึกษาตามเวลาที่นัดหมายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.05$) สำหรับสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่ปฏิบัติจริงปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่งให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้ ($\bar{X} = 2.95$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านวิชาการ ด้านความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านวิชาการ	นักวิชาการสหกรณ์ N=10			อาจารย์ผู้สอน N=19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
31 สามารถอภิปรายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน	4.50	0.67	1	4.00	0.79	1
32 สามารถเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนได้	3.90	0.70	4	3.63	0.93	5
33 สามารถแนะนำตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ได้	3.90	0.70	4	3.84	0.87	2
34 สามารถทำการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่แนวความคิดสหกรณ์ได้	4.20	0.74	2	3.68	0.80	4

ตาราง 5 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านวิชาการ	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
35 เข้ารับการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเกี่ยวกับการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.74	9	3.63	1.18	5
36 เป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์กรสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	3.20	1.16	10	2.16	1.27	10
37 ติดตามความเคลื่อนไหวการเผยแพร่สหกรณ์ในส่วนภูมิภาคอยู่เสมอ	3.90	0.83	4	3.53	0.75	7
38 ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ	4.10	0.70	3	3.74	0.85	3
39 เสนอผลงานทางวิชาการให้ปรากฏอยู่เสมอ	3.90	0.70	4	2.89	0.91	9
40 สามารถนำความรู้ด้านอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ในงานสหกรณ์ได้	3.90	0.70	4	3.47	0.75	8
เฉลี่ยรวม	3.93	0.83		3.46	1.06	

จากตาราง 5 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สมรรถภาพด้านวิชาการที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ สามารถอธิบายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.50$) สมรรถภาพที่คาดหวังมากเป็นอันดับสองได้แก่ สามารถทำการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่แนวความคิดเรื่องสหกรณ์ได้ ($\bar{X} = 4.20$) และ อันดับสามได้แก่ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.10$) สำหรับสมรรถภาพที่คาดหวังปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ เป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์กรสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 3.20$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ สามารถอธิบายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาเป็นอันดับสองได้แก่ สามารถแนะนำคำราและงานวิจัยเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ได้ ($\bar{X} = 3.84$) และอันดับสามได้แก่ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.74$) สำหรับสมรรถภาพด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงน้อยเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ เป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์กรสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ($\bar{X} = 2.16$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านการบริการชุมชน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
41 สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชน	3.90	0.83	1	3.74	0.91	2
42 สัมภาษณ์ให้นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันออกไปปฏิบัติงานสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือชุมชน	3.60	0.80	8	3.84	0.67	1
43 สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	3.90	0.53	1	3.74	0.71	2
44 สามารถจัดการอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์แก่ครูประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในชุมชนได้	3.90	1.22	1	3.42	1.09	5
45 สามารถเสนอบทความด้านสหกรณ์ให้ปรากฏแก่ชุมชนโดยใช้สื่อสารมวลชนได้	3.90	0.83	1	2.58	1.18	9
46 สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์แก่โรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้	3.90	0.70	1	3.58	0.94	4

ตาราง 6 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
47 สามารถชักนำบุคคลในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสหกรณ์ของหมู่คณะได้	3.60	0.66	8	3.32	0.73	6
48 สามารถจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานและความรู้ความเข้าใจด้านการสหกรณ์แก่ชุมชนได้	3.90	0.83	1	3.21	0.83	7
49 สามารถใช้ความรู้ความถนัดของตนช่วยเป็นกรรมการตัดสินการประกวดผลผลิตของเกษตรกรได้	3.00	0.44	10	2.37	0.98	10
50 สามารถเข้าร่วมอภิปรายเสนอข้อคิดเห็นเรื่องการสหกรณ์ในสถานที่ประชุมของชุมชนได้	3.70	0.78	7	3.00	0.92	8
เฉลี่ยรวม	3.73	0.83		3.28	1.03	

จากตาราง 6 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านการบริการชุมชนอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สมรรถภาพด้านการบริการชุมชนที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชน สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน สามารถจัดการอบรมประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์แก่ครูประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในชุมชน และสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์แก่โรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.90$) สำหรับสมรรถภาพที่คาดหวังน้อยเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถใช้ความรู้ความถนัดของตนช่วยเป็นกรรมการตัดสินการประกวดผลผลิตของเกษตรกรได้ ($\bar{X} = 3.00$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านการบริการชุมชนที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ สนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันออกไปปฏิบัติงานสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาเป็นอันดับสอง ได้แก่ สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชนได้และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.74$) สำหรับสมรรถภาพที่ปฏิบัติจริงน้อยเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถใช้ความรู้ความถนัดของตนช่วยเป็นกรรมการตัดสินการประกวดผลผลิตของเกษตรกรได้ ($\bar{X} = 2.37$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับของสมรรถภาพที่คาดหวังด้านมนุษยสัมพันธ์
ตามความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และสมรรถภาพด้านการสอนที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์
ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
51 ช่วยเหลือแนะเพื่อนอาจารย์ทั้งในด้าน วิชาการและส่วนตัว	3.60	0.66	5	3.32	0.80	9
52 มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น	3.30	0.64	8	3.11	0.64	10
53 สนใจความเป็นอยู่ของนักศึกษาและ ครอบครัวของนักศึกษา	3.20	0.60	10	3.37	0.67	8
54 เคารพในสิทธิความเป็นบุคคลของนักศึกษา	3.60	0.66	5	4.11	0.64	3
55 ยอมรับความเสมอภาคในสังคม	3.70	0.78	4	4.11	0.72	3
56 สามารถใช้ความรู้ช่วยเหลือและแก้ปัญหาของ นักศึกษาได้	3.30	0.64	8	3.89	0.85	7
57 สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี	3.60	0.66	5	4.05	0.69	5
58 ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่อง ของตน	4.20	0.74	2	4.05	0.69	5
59 ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อ ด้วย	4.10	0.70	3	4.26	0.64	2

ตาราง 7 (ต่อ)

สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10			อาจารย์ผู้สอน N = 19		
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
60 คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่าวัตถุสิ่งของ	4.30	0.78	1	4.53	0.68	1
เฉลี่ยรวม	3.69	0.78		3.88	0.83	

จากตาราง 7 โดยเฉลี่ยรวมนักวิชาการสหกรณ์คาดหวังสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่าวัตถุสิ่งของ ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาเป็นอันดับสอง ได้แก่ ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของตน ($\bar{X} = 4.20$) และ อันดับสามได้แก่ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย ($\bar{X} = 4.10$) สำหรับสมรรถภาพที่คาดหวังปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่ ใส่ใจความเป็นอยู่ของนักศึกษาและครอบครัวของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.20$)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่าวัตถุสิ่งของ ($\bar{X} = 4.53$) สมรรถภาพที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับสอง ได้แก่ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย ($\bar{X} = 4.26$) และอันดับสามได้แก่ เคารพในสิทธิความเป็นบุคคลของนักศึกษา และยอมรับความเสมอภาคในสังคม ($\bar{X} = 4.11$) สำหรับสมรรถภาพที่ปฏิบัติจริงปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.11$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และอันดับของสมรรถภาพรวมแต่ละด้านที่นักวิชาการสหกรณ์คาดหวังและอาจารย์ผู้สอนปฏิบัติจริง

สมรรถภาพ	นักวิชาการสหกรณ์ N = 10		อาจารย์ผู้สอน N = 19	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
1. สมรรถภาพด้านการสอน	4.08	1	3.62	3
2. สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน	3.74	4	3.60	4
3. สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา	3.76	3	3.79	2
4. สมรรถภาพด้านวิชาการ	3.93	2	3.46	5
5. สมรรถภาพด้านบริการชุมชน	3.73	5	3.28	6
6. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	3.69	6	3.88	1
เฉลี่ยรวม	3.82		3.60	

จากตาราง 8 นักวิชาการสหกรณ์มีความคาดหวังในสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ทั่วทุกด้าน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ สมรรถภาพด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการนิเทศการฝึกงานด้านการบริการชุมชน และสุดท้ายคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์

อาจารย์ผู้สอนวิชาการสหกรณ์ได้ปฏิบัติจริง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์มากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการสอน ด้านการนิเทศการฝึกงาน อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนสมรรถภาพด้านวิชาการและด้านการบริการชุมชน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์
ผู้สอนวิชาสหกรณ์ ต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพด้านการสอน

นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านการสอนที่
เอื้ออำนวยให้การสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ดำเนินไปราบรื่นและมีประสิทธิภาพควรเป็นดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการสอน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมการสอนที่นักวิชาการ
สหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเสนอแนะไว้ ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ร้อยละและอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพ
ด้านการสอนในการเตรียมการสอน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. เตรียมการสอนอย่างดี เข้าใจเนื้อหาที่สอนเตรียมสื่อ การสอน เตรียมกิจกรรม เตรียมกรณีศึกษาที่ช่วยให้ เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น	8	50.00	1
2. มีเอกสารประกอบ มีแผนการสอนล่วงหน้า	2	12.50	2
3. ศึกษาความเป็นมาด้านสหกรณ์ ทั้งของโลกและของไทย	1	6.25	3
4. เปิดโอกาสให้ซักถาม	1	6.25	3
5. มีความพร้อมที่จะสอนทั้งร่างกายและจิตใจ	1	6.25	3
6. หาความรู้จากวิทยากรในท้องถิ่น	1	6.25	3

จากตาราง 9 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าผู้สอนควรเตรียมการสอนอย่างดี เข้าใจเนื้อหาที่สอน เตรียมสื่อการสอน เตรียมกิจกรรมเตรียมกรณีศึกษาที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น (50.00%) มีเอกสารประกอบการสอน มีแผนการสอนล่วงหน้า (12.50%) ควรศึกษาความเป็นมาด้านสหกรณ์ทั้งของโลกและของไทย เปิดโอกาสให้ซักถาม มีความพร้อมที่จะสอนทั้งร่างกายและจิตใจ และหาความรู้จากวิทยากรในท้องถิ่น (6.25%)

1.2 ขณะปฏิบัติการสอน ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการสอนในส่วนที่เกี่ยวกันระหว่างปฏิบัติการสอน ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการสอนในระหว่างปฏิบัติการสอน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. มีอุปกรณ์และสื่อการสอน เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ	5	31.25	1
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสซักถาม มีส่วนร่วมในการอภิปราย	4	25.00	2
3. มีเทคนิคการสอน เช่น การถาม-ตอบ การซักถาม มีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การปฏิบัติจริง มีปัญหาและเสนอวิธีแก้ปัญห	3	18.75	3
4. มีกิจกรรมในลักษณะจำลองการดำเนินงานเป็นตัวอย่าง (สถานการณ์จำลอง)	2	12.50	4
5. ถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	6.25	5
6. เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก	1	6.25	5

จากตาราง 10 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าขณะปฏิบัติการสอน ผู้สอนควรมีอุปกรณ์และสื่อการสอน เช่น สไลด์ ภาพยนต์ เทปบันทึกภาพประกอบการบรรยาย (31.25%) ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสซักถาม ให้มีส่วนร่วมในการอภิปราย (25.00%) ผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนหลายอย่าง เช่น การถามตอบการซักถาม มีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การปฏิบัติจริง มีปัญหาและเสนอวิธีแก้ปัญหา (18.75%) ควรมีกิจกรรมในลักษณะจำลองการดำเนินงานเป็นตัวอย่าง (12.50%) และ ควรถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก (6.25%)

1.3 ภาพหลังสอน ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์ และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการสอน ในส่วนที่เกี่ยวกับภาพหลังการสอน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการสอนภายหลังการสอน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ติดตามทดสอบความเข้าใจ หรือมีการประเมินผล	6	31.25	1
2. มีแบบฝึกหัด หรือ การทดสอบ	2	12.50	2
3. ตั้งคำถามท้ายบทเรียน	2	12.50	2
4. นักศึกษาแสดงความคิดเห็น	2	12.50	2
5. มีกิจกรรมต่อเนื่อง	1	6.25	5
6. ให้นักศึกษาปฏิบัติจริง	1	6.25	5

จากตาราง 11 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าควรมีการติดตามทดสอบความเข้าใจหรือมีการประเมินผล (31.25%) ควรมีแบบฝึกหัด หรือมีการทดสอบมีการตั้งคำถามท้ายบทเรียน และให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น (12.50%) ควรมีกิจกรรมต่อเนื่องจากที่สอน และให้นักศึกษาปฏิบัติจริง (6.25%)

1.4 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอน ได้แก่ ผู้สอนควรมีการประชุมปรึกษาหารือในระหว่างผู้สอนด้วยกัน เพื่อจะได้มีการนำเสนอวิธีสอนที่ทำให้ศึกษานำหลักการที่เรียนไปใช้ได้ มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนบ่อย ๆ ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าจากตัวอย่างสหกรณ์จริง ติดตามผลการเรียนการสอนด้วยการติดตามว่านักศึกษากระทำกิจกรรมที่มอบหมายเพียงใด และเสนอว่าให้มีการถ่ายทำเทปบันทึกภาพการดำเนินงานสหกรณ์ในโรงเรียน และหน่วยราชการมาไว้ให้นักศึกษาดู

2. สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน

นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่เอื้อต่อการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ให้มีประสิทธิภาพควรเป็นดังนี้

2.1 การเตรียมตัวก่อนออกนิเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนออกนิเทศการฝึกงานที่นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน เสนอแนะไว้ ปรากฏดัง ตาราง 12

ตาราง 12 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานในการเตรียมตัวก่อนออกนิเทศ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน ศึกษาแบบประเมินผลการฝึกงาน	5	31.25	1
2. แนะนำก่อนออกนิเทศ-ประชุมนิเทศก่อนฝึกงาน	4	25.00	2
3. ให้คำปรึกษาในขั้นตอนของการฝึกงาน	2	12.50	3
4. หาแหล่งฝึกงาน	2	12.50	3
5. กำหนดรายการที่จะไปนิเทศ	1	6.25	5
6. ประสานงานกับวิทยาลัยด้านยานพาหนะ	1	6.25	5
7. รวบรวมปัญหาที่นักศึกษารุ่นก่อนเคยประสบมาชี้แจง นักศึกษาและหาทางแก้ไข	1	6.25	5

จากตาราง 12 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า ก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกงานควรชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกงานและศึกษาแบบประเมินผลการฝึกงานก่อน (31.25%) ควรจัดประชุมนิเทศนักศึกษาก่อนออกฝึกงาน (25.00%) ควรหาแหล่งฝึกงานให้และให้คำปรึกษาในขั้นตอนของการฝึกงาน (12.50%) ควรกำหนดรายการที่จะไปนิเทศ ประสานงานกับวิทยาลัยด้านยานพาหนะ และรวบรวมปัญหาที่นักศึกษารุ่นก่อนเคยประสบมาชี้แจงนักศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข (6.25%)

2.2 การนิเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกงานที่นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเสนอแนะไว้ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานในการนิเทศ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. เน้นจุดสำคัญ ๆ ที่จะนิเทศให้ชัดเจนนิเทศในประเด็นที่สำคัญ	5	31.25	1
2. ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงาน สอบถามและช่วยแก้ปัญหา	2	12.50	2
3. เป็นการนิเทศที่สร้างสรรค์	1	6.25	3
4. สร้างบรรยากาศการนิเทศที่ดี	1	6.25	3
5. รักษาหน้านักศึกษา	1	6.25	3
6. นิเทศโดยให้นักศึกษารู้ตัวบ้าง ไม่รู้ตัวบ้าง	1	6.25	3
7. นิเทศอย่างน้อย 2-3 ครั้งต่อคน	1	6.25	3
8. พบหัวหน้าหน่วยงานเพื่อสอบถามเกี่ยวกับนักศึกษา	1	6.25	3

จากตาราง 13 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า การนิเทศนักศึกษาควรเน้นจุดสำคัญ ๆ ที่จะนิเทศให้ชัดเจน หรือควรนิเทศในประเด็นที่สำคัญ (31.25%) ควรตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงาน สอบถามและช่วยแก้ปัญหา (12.50%) การนิเทศควรเป็นการนิเทศที่สร้างสรรค์ สร้างบรรยากาศของการนิเทศที่ดี รักษาหน้านักศึกษา ให้การนิเทศอย่างน้อย 2-3 ครั้งต่อคน และควรพบหัวหน้าหน่วยงานเพื่อสอบถามเกี่ยวกับนักศึกษาด้วย (6.25%)

2.3 การติดตามผลหลังการนิเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตาม

ผลหลังการนิเทศ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนเสนอแนะไว้ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
ต่อสมรรถภาพด้านการนิเทศ ในการติดตามผลหลังการนิเทศ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. การติดตามผลเป็นระยะ ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3	18.75	1
2. ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงานเป็นผู้ให้คะแนน หรือ ประเมินผล	2	12.50	2
3. ตรวจสอบรายงานบันทึกการปฏิบัติงานให้ตรงกับ วัตถุประสงค์	2	12.50	2
4. ประเมินผลแบบตัวต่อตัว	1	6.25	4
5. มีการสัมภาษณ์นักศึกษา	1	6.25	4
6. ใช้แบบประเมินผลเป็นหลักในการประเมิน	1	6.25	4

จากตาราง 14 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน เห็นว่าการติดตามผลเป็นระยะ ๆ เป็นสิ่งจำเป็น (18.75%) ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงานเป็นผู้ให้คะแนน หรือ ประเมินผล และตรวจสอบรายงานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ (12.50%) ควรมีการประเมินผลแบบตัวต่อตัว มีการสัมภาษณ์นักศึกษา และประเมินตามแบบประเมิน (6.25%)

2.4 ข้อเสนอแนะ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา ได้แก่ การให้นักศึกษาเป็นผู้แสดงความขอบคุณสถานที่ฝึกงาน และสถานที่ที่เยี่ยมชมเป็นครั้งคราว อาจารย์ผู้นิเทศควรเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านสหกรณ์ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ตรวจสอบนักศึกษาบ่อย ๆ และทุกครั้งที่ออกนิเทศควรให้ผู้ปฏิบัติได้เสนอปัญหา ชักถามปัญหาที่ประสบ และแนวทางแก้ไข

3. สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา

นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่เอื้อต่อการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ให้มีประสิทธิภาพควรเป็นดังนี้

3.1 การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนและการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการศึกษาต่อ ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา ในการเรียนและการศึกษาต่อ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ติดต่อสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อรับนักศึกษาที่สำเร็จเข้ามาทำงาน	2	12.50	1
2. ควรจัดให้มีหน่วยงานในวิทยาลัยที่รับปรึกษาเรื่องนี้ให้นักศึกษาทราบ	2	12.50	1
3. ให้คำปรึกษาในการเลือกวิชาเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	2	12.50	1
4. แนะนำแหล่งศึกษาต่อ	2	12.50	1
5. ดูผลการเรียนแล้วให้คำแนะนำว่าถนัดอะไรเป็นพิเศษ	1	6.25	5

จากตาราง 15 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า สิ่งที่คุณสอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรทำมากที่สุด คือ ติดต่อสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อรับนักศึกษาที่สำเร็จแล้วเข้าทำงาน ควรจัดให้มีหน่วยงานในวิทยาลัยที่รับปรึกษาเรื่องนี้ให้นักศึกษาทราบ ให้คำปรึกษาในการเลือก

วิชาเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและแนะแหล่งศึกษาต่อ (12.50%) รองลงมาคือ
 ผลการเรียนรู้แล้วให้คำแนะนำว่าถนัดอะไรเป็นพิเศษ (6.25%)

3.2 การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการฝึกงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงาน
 ของนักศึกษา นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
 ต่อสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา ในการฝึกงาน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ให้การปรึกษาเป็นกลุ่มตามประเภทของแหล่งฝึกงาน	3	18.75	1
2. แนะนำสถานที่ฝึกงาน ทั้งข้อควรปฏิบัติข้อควรระวัง	3	18.75	1
3. แนะนำเรื่องการวางตัว การปฏิบัติตนระหว่างฝึกงาน	2	12.50	3
4. ติดต่อองค์กรต่างๆ ที่จะเป็นแหล่งฝึกงานได้	1	6.75	4
5. ร่วมสัมมนากับเอกชน หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	1	6.75	4
6. ให้นักศึกษาเลือกสถานที่ที่จะเป็นที่พักอาศัยได้	1	6.75	4

จากตาราง 16 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า สิ่งที่คุณสอนควรทำมากที่สุด
 คือให้การปรึกษาเป็นกลุ่มตามประเภทของแหล่งฝึกงาน แนะนำสถานที่ฝึกงาน ทั้งข้อควรปฏิบัติ
 ข้อควรระวัง (18.75%) รองลงมาคือ แนะนำเรื่องการวางตัว การปฏิบัติตนระหว่างฝึกงาน
 (12.50%) และติดต่อองค์กรต่าง ๆ ที่จะเป็นแหล่งฝึกงานร่วมสัมมนากับเอกชน หน่วยงานราชการหรือ
 รัฐวิสาหกิจ และให้นักศึกษาเลือกสถานที่ที่จะเป็นที่พักอาศัย (6.75%) เป็นอันดับสุดท้าย

3.3 การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและการประกอบอาชีพ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวและการประกอบอาชีพของนักศึกษาปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนต่อสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา ในการประกอบอาชีพ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ให้คำปรึกษาตามสถานการณ์	4	25.00	1
2. ทำตนให้เป็นคนน่าเชื่อถือ ชื่อสัตย์สุจริต	2	12.50	2
3. มีความตั้งใจจริงในการทำงาน	1	6.25	3
4. แนะนำแหล่งงาน	1	6.25	3

จากตาราง 17 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าการให้คำแนะนำเรื่องการประกอบอาชีพแก่นักศึกษา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าจะให้คำแนะนำอย่างไร (25.00%) แนะนำนักศึกษาให้เป็นคนน่าเชื่อถือ ชื่อสัตย์สุจริต (12.50%) และ ให้มีความตั้งใจจริงในการทำงาน และแนะนำแหล่งงานได้ (6.25%)

3.4 ข้อเสนอแนะ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่าการฝึกงานของนักศึกษาอาจส่งผลให้นักศึกษาได้งานทำภายหลังจบการศึกษาถ้าหน่วยงานนั้นพอใจในตัวนักศึกษา และมีตำแหน่งหรืองานว่างอยู่

4. สมรรถภาพด้านวิชาการ

นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านวิชาการที่เอื้อต่อการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ให้มีประสิทธิภาพควรเป็นดังนี้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาพื้นฐานทั่วไปที่ควรจัดให้ผู้เรียนปรากฏดัง

ตาราง 18

ตาราง 18 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
ต่อสมรรถภาพด้านวิชาการ ในด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานอาชีพทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. วิชาพื้นฐานทั่วไปที่จัดไว้เหมาะสมแล้ว	2	12.50	1
2. ควรบรรจุหลักวิชาการสหกรณ์ไว้ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา	2	12.50	1
3. ให้เรียน สังคมศาสตร์ จิตวิทยา วิทยาศาสตร์	2	12.50	1
4. ควรเพิ่มวิชามนุษยสัมพันธ์	1	6.25	4

จากตาราง 18 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่า วิชาพื้นฐานทั่วไปที่จัดให้เรียนเหมาะสมแล้ว ควรบรรจุวิชาสหกรณ์ไว้ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและให้เรียนวิชาเกี่ยวกับสังคมศาสตร์ จิตวิทยาและวิทยาศาสตร์ ด้วย (12.50%) และควรเพิ่มวิชามนุษยสัมพันธ์ (6.25%)

4.2 ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์ วิชาที่ควรจัดให้กับผู้เรียน ปรากฏดัง

ตาราง 19

ตาราง 19 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
ต่อสมรรถภาพด้านวิชาการ ในด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. วิชากฎหมาย เศรษฐศาสตร์ สถิติ การเงิน	4	25.00	1
2. วิชาการตลาด การบัญชี การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3	18.75	2
3. วิชาเกษตร	1	6.25	3
4. หลักการพูดในที่ชุมชน	1	6.25	3

จากตาราง 19 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่า วิชาสัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์ที่ควรจัดให้เรียน คือกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ สถิติ การเงิน (25.00%) วิชาการตลาด การบัญชี การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (18.75%) และวิชาเกษตร การพูดในที่ชุมชน (6.25%)

4.3 ความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์ วิชาที่ควรจัดให้กับผู้เรียนปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
ต่อสมรรถภาพด้านวิชาการในด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์

ความคิดเห็น	จำนวนความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N=16	อันดับ
1. หลักการอุดมการณ์ วิธีการจัดตั้งสหกรณ์	5	31.25	1
2. ความรู้ด้านการเกษตร	1	6.25	2
3. ความรู้ด้านการสหกรณ์	1	6.25	2

จากตาราง 20 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่าวิชาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่ควรจัดให้กับผู้เรียน ได้แก่ หลักการ อุดมการณ์ วิธีการจัดตั้งสหกรณ์ (31.25%) ความรู้ด้านการเกษตร และความรู้ด้านการสหกรณ์ (6.25%)

4.4 ข้อเสนอแนะ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านวิชาการ ได้แก่ ผู้สอนควรมีจุดยืนร่วมกันในการเสนอแนวคิดทางสหกรณ์ ก่อนสอนควรปรึกษาหารือกัน และวางแผนทางในการจัดกิจกรรมสหกรณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ให้มากที่สุด การสอนควรให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ทาง ทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กัน และผู้สอนควรติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของการดำเนินงานสหกรณ์ได้ทันเหตุการณ์ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5. สมรรถภาพด้านบริการชุมชน

นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านการสอนที่เอื้ออำนวยให้การสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ให้มีประสิทธิภาพควรเป็นดังนี้

5.1 บริการชุมชนในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน ความคิดเห็นในด้านนี้ปรากฏใน

ตาราง 21 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. เป็นผู้ช่วยเหลือและบริการชุมชน	4	25.00	1
2. เป็นผู้ให้คำแนะนำ	3	18.75	2
3. เป็นผู้ชี้แนะและเป็นแบบอย่างที่ดี	2	12.50	3
4. แนะนำวิธีให้รู้จักการรวมกลุ่มกันทำงานตามหลักสหกรณ์	2	12.50	3
5. สามารถให้คำปรึกษาจัดการอบรมและทำเอกสารเผยแพร่	2	12.50	3

จากตาราง 21 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ มีความเห็นว่าสมรรถภาพ
ในด้านบริการชุมชนเฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้น ต้องเป็นผู้ช่วยเหลือและบริการ
ชุมชน (25.00%) เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์ด้วย (18.75%) ส่วนด้านอื่น ๆ
ก็มีอีกเช่น เป็นผู้ชี้แนะ และเป็นแบบอย่างที่ดี แนะนำวิธีให้รู้จักการรวมกลุ่มกันทำงานตามหลักสหกรณ์
สามารถให้คำปรึกษาจัดการอบรมและทำเอกสารเผยแพร่ (12.50%)

5.2 บริการชุมชนในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์ ความคิดเห็นในด้านนี้ปรากฏ

ในตาราง 22

ตาราง 22 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. สามารถให้คำปรึกษาชี้แนะและให้ความรู้ในหลักการและอุดมการณ์	6	37.50	1
2. วิจัยและหาข้อเสนอนำเพื่อแก้ปัญหา	2	12.50	2
3. จัดอบรมและศึกษาดูงาน	2	12.50	2
4. จัดตั้งสหกรณ์ในหมู่บ้านโดยมีระบบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	2	12.50	2
5. ต้องมีความรู้ด้านสหกรณ์	1	6.25	5
6. สามารถประยุกต์ไปใช้ได้	1	6.25	5

จากตาราง 22 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพในด้านบริการชุมชนเฉพาะบทบาทในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์นั้นต้องสามารถให้คำปรึกษาชี้แนะและให้ความรู้ในหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ (37.50%) รองลงมาคือสามารถวิจัยและหาข้อเสนอนำเพื่อแก้ปัญหาด้านสหกรณ์ได้ รวมทั้งจัดอบรมและศึกษาดูงานหรือจัดตั้งสหกรณ์ในหมู่บ้านโดยมีระบบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน (12.50%) และต้องมีความรู้ด้านสหกรณ์ รวมทั้งสามารถประยุกต์ไปใช้ได้ (6.25%)

5.3 บริการชุมชนในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ความคิดเห็นในด้านนี้ปรากฏ

ในตาราง 23

ตาราง 23 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการบริการชุมชน เฉพาะบทบาทในฐานะผู้นำที่รับผิดชอบ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและใช้วิธีการสหกรณ์แก้ไขโดย ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4	25.00	1
2. มีการปฏิบัติจริงและติดตามประเมินผล	4	25.00	1
3. เป็นผู้นำชุมชน ให้การสนับสนุนสหกรณ์	2	12.50	3
4. ให้คำปรึกษาในโอกาสที่ควร	1	6.25	4

จากตาราง 23 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่ามีสมรรถภาพ
ในด้านบริการชุมชนเฉพาะบทบาทในฐานะผู้นำที่รับผิดชอบนั้นต้องศึกษา ปัญหาอุปสรรคและใช้วิธี
การสหกรณ์แก้ไขโดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการปฏิบัติจริงและติดตามประเมินผล
(25.00%) นอกจากนี้ต้องเป็นผู้นำของชุมชนและให้การสนับสนุนสหกรณ์ด้วย (12.50%) รวมทั้งการ
ให้คำปรึกษาในโอกาสที่ควร (6.25%)

5.4 ข้อเสนอแนะ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่าควรให้
ชุมชนรู้จักการรวมกลุ่ม การร่วมมือเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อมีปัญหาเกิด
ขึ้นควรแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ โดยยึดหลักและวิธีการสหกรณ์

6. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์

เกี่ยวกับด้านมนุษยสัมพันธ์ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนควรจะมีสมรรถภาพ
ด้านมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นดังนี้

6.1 มนุษยสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในหน่วยงาน ความคิดเห็นในด้านนี้ปรากฏ

ตาราง 24 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในหน่วยงาน

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญที่จะทำให้งานสหกรณ์ดำเนิน ไปด้วยดี	9	56.25	1
2. ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ	1	6.25	2
3. พยายามหาทางช่วยเหลือสมาชิกเมื่อเดือดร้อน	1	6.25	2
4. ใช้ความมีเหตุผลในการประสานงาน	1	6.25	2

จากตาราง 24 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในหน่วยงานนั้นมีความสำคัญที่จะทำให้งานสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี (56.25%) และควรใช้หลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ พยายามหาทางช่วยเหลือสมาชิกเมื่อเดือดร้อน ใช้ความมีเหตุผลในการประสานงาน (6.25%)

6.2 มนุษยสัมพันธ์ต่อนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ ความคิดเห็นในด้านนี้ปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. แสดงความจริงใจและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ และแนะนำ	10	62.50	1
2. สื่อสารให้ตรงกัน	1	6.25	2
3. ให้ความรู้ที่ถูกต้องและชี้ให้เห็นประโยชน์	1	6.25	2

จากตาราง 25 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือนั้นต้องแสดงความจริงใจและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือและแนะนำ (62.50%) รวมทั้งต้องสื่อสารให้ตรงกันและให้ความรู้ที่ถูกต้องและชี้ให้เห็นประโยชน์ (6.25%)

6.3 มนุษยสัมพันธ์ต่อบุคคลทั่วไป ความคิดเห็นในด้านนี้ ปรากฏในตาราง 26

ตาราง 26 ร้อยละและอันดับของความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อบุคคลทั่วไป

ความคิดเห็น	จำนวน ความเห็น	ร้อยละของผู้ตอบ N = 16	อันดับ
1. มีความพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ได้ในทุกโอกาส	7	43.75	1
2. ระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็น	1	6.25	2
3. ทำใจให้กว้าง สามารถยอมรับแนวทางที่ดีกว่าได้	1	6.25	2

จากตาราง 26 นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีความเห็นว่าสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อบุคคลทั่วไปนั้น ควรมีความพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ได้ในทุกโอกาส (43.75%) และควรระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็นและทำใจให้กว้าง สามารถยอมรับแนวทางที่ดีกว่าได้ (6.25%)

6.4 ข้อเสนอแนะ นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์มีข้อเสนอแนะด้านมนุษยสัมพันธ์นั้นเป็นการทำงานเกี่ยวกับคน ซึ่งเป็นตัวประกอบสำคัญที่จะทำให้งานสหกรณ์ดำเนินไปได้ ดังนั้นจึงต้องเห็นความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ให้มากแล้วงานสหกรณ์จึงจะดำเนินไปด้วยดี

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะที่คาดหวังของนักวิชาการสหกรณ์ที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์และศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนตามที่ปฏิบัติจริง รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2530 เป็นผู้สอนระดับปริญญาตรี วิชาเอกเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ 3 แห่ง คือ สหวิทยาลัยอีสานใต้ นครราชสีมา สหวิทยาลัยอีสานใต้บุรีรัมย์ และสหวิทยาลัยอีสานใต้ อุบลราชธานี จำนวน 19 คน และนักวิชาการประจำศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ การเกษตรส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา นักวิชาการประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 29 คน

2. เครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัย มีสองชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสอบถาม มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ จำนวน 6 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวมเป็น 60 ข้อ แต่ละข้อ ถามความคิดเห็น 5 ระดับ คือสำคัญน้อยที่สุด สำคัญน้อย สำคัญปานกลาง สำคัญมาก และสำคัญมากที่สุด แบบสอบถามนี้ถามทั้งนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์

โดยถือว่าความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์ เป็นความคิดเห็นที่คาดหวังต่อสมรรถภาพและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

2.2 แบบสัมภาษณ์ มี 3 ส่วน

ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่สอง เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถภาพของผู้สอนวิชาสหกรณ์ เป็นคำถามปลายเปิด แต่สมรรถภาพแยกเป็นสมรรถภาพต่าง ๆ และถามเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

2.2.1 สมรรถภาพด้านการสอน ถามเกี่ยวกับการเตรียมการสอนขณะสอน และหลังการสอน

2.2.2 สมรรถภาพด้านการนิเทศ ถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนออกนิเทศ การนิเทศ การติดตามผลหลังการนิเทศ และข้อเสนอแนะ

2.2.3 สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา ถามเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนและศึกษาต่อ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเงินงาน และปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและการประกอบอาชีพ

2.2.4 สมรรถภาพด้านวิชาการ ถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์

2.2.5 สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน ความคิดเห็นในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์และความคิดเห็นในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

2.2.6 สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสมาชิกในหน่วยงาน ความคิดเห็นที่มีต่อนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ และความคิดเห็นที่มีต่อบุคคลทั่วไป

ส่วนที่สาม เป็นข้อมูลอื่น ๆ ที่นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ คิดว่าควรเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำเป็นสองตอน

ตอนที่หนึ่ง วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ คือ สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา สมรรถภาพด้านวิชาการ สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน และสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ของการสอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความคิดเห็นของนักวิชาการและอาจารย์ผู้สอน เพื่อต้องการความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและแตกต่างกันต่อสมรรถภาพแต่ละด้านของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอน โดยถือว่าความคิดเห็นของนักวิชาการเกิดจากความคิดเห็นที่คาดหวัง ส่วนของอาจารย์เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

ตอนที่สอง วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ต่อสมรรถภาพ 6 ด้าน โดยวิธีการสัมภาษณ์ตามหัวข้อคำถามที่ผู้วิจัยคิดขึ้นแล้วนำความคิดเห็นที่ได้มาหาค่าความถี่ ร้อยละ แล้วสรุปเสนอประเด็นที่สำคัญเป็นรายวัน

สรุปผลการวิจัยตอนที่หนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพด้านการสอน

สมรรถภาพด้านการสอนที่คาดหวังโดยเฉลี่ยสูงกว่าการปฏิบัติจริง อันดับความสำคัญของแต่ละสมรรถภาพทั้งที่คาดหวังและการปฏิบัติจริงสอดคล้องกัน คือ สมรรถภาพด้านการสอนที่ให้ ความสำคัญมาก ได้แก่ การสามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์แก่ผู้เรียนให้ถูกต้องชัดเจน สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา และสามารถชี้แจงแผนการ

เรียน แผนการปฏิบัติงานและการประเมินผลแก่นักศึกษาได้ สมรรถภาพด้านการสอนที่คาดหวังไว้ร้อยละและปฏิบัติจริงร้อยละ ได้แก่ ความสามารถประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัสดุฝึกและสื่อการสอน

2. สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน

สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่คาดหวังโดยเฉลี่ยสูงกว่าการปฏิบัติจริง สำหรับสมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่มีความสำคัญไว้มาก สอดคล้องกันทั้งที่คาดหวังและการปฏิบัติจริง ได้แก่ การตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด และบอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้ สมรรถภาพด้านการนิเทศและการฝึกงานที่คาดหวังไว้ร้อยละและปฏิบัติจริงร้อยละ ได้แก่ สามารถออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานในแต่ละแห่งได้ ส่วนสมรรถภาพที่ไม่สอดคล้องกัน คือคาดหวังไว้ปานกลาง แต่ปฏิบัติจริงให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา

สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน อันดับความสำคัญของแต่ละสมรรถภาพทั้งที่คาดหวังและการปฏิบัติจริงสอดคล้องกัน คือ สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาได้ และสมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษาที่คาดหวังไว้ร้อยละและปฏิบัติจริงร้อยละ ได้แก่ สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่งให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้ ส่วนสมรรถภาพที่ไม่สอดคล้องกัน คือคาดหวังไว้สูงแต่ปฏิบัติจริงได้น้อย ได้แก่ ความสามารถอธิบายโครงสร้างของหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาสหกรณ์แก่นักศึกษาได้

4. สมรรถภาพด้านวิชาการ

สมรรถภาพด้านวิชาการที่คาดหวังโดยเฉลี่ยสูงกว่าการปฏิบัติจริง อันดับความสำคัญของแต่ละสมรรถภาพทั้งที่คาดหวังและปฏิบัติจริงสอดคล้องกัน คือ สมรรถภาพด้านวิชาการที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ สามารถอภิปรายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ และสมรรถภาพด้านวิชาการที่คาดหวังไว้ร้อยละและปฏิบัติจริงร้อยละ ได้แก่ การเป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์การสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

5. สมรรถภาพทางการบริการชุมชน

สมรรถภาพทางการบริการชุมชนที่คาดหวัง โดยเฉลี่ยสูงกว่าการปฏิบัติจริง สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานที่ให้ความสำคัญไว้มากสอดคล้องกันทั้งที่คาดหวังและการปฏิบัติจริง ได้แก่ สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชนได้ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ส่วนสมรรถภาพที่ไม่สอดคล้องกัน คือ คาดหวังไว้น้อยแต่ปฏิบัติจริงให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ สนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันออกไปปฏิบัติงานสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือชุมชน

6. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์

สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ปฏิบัติจริง โดยเฉลี่ยสูงกว่าที่คาดหวัง อันดับความสำคัญของแต่ละสมรรถภาพทั้งที่คาดหวังและปฏิบัติจริง สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ให้ความสำคัญมาก ได้แก่ คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่าวัตถุสิ่งของ ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้ที่มาติดต่อด้วย ยอมรับความเสมอภาคในสังคม สมรรถภาพที่คาดหวังไว้น้อยและปฏิบัติได้จริงน้อย ได้แก่ มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และสนใจความเป็นอยู่ของนักศึกษาและครอบครัวของนักศึกษา

สรุปผลการวิจัยตอนที่สอง

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพด้านการสอน

สมรรถภาพด้านการสอนนั้นจะต้องมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีซึ่งรวมทั้งการเตรียมเรื่องสื่อการสอน กิจกรรม นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องเข้าใจเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดีด้วย ในขณะที่ปฏิบัติการสอนจะต้องใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนประกอบด้วย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอภิปรายซัก

ถาม และเมื่อสอนเสร็จแล้วจะต้องติดตามผล โดยทดสอบความเข้าใจ หรือมีการประเมินผลที่สอนไปแล้ว

2. สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน

สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงานนั้น การเตรียมตัวก่อนออกนิเทศจะต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกงานให้ศึกษาแบบประเมินผลการฝึกงานด้วย นอกจากนี้ควรมีการปฐมนิเทศ และเมื่อเวลาไปนิเทศ ควรจะเน้นจุดสำคัญ ๆ อย่างชัดเจน การติดตามผลภายหลังการนิเทศควรจะทำเป็นระยะ ๆ จะละเอียดเสียมิได้ ในเรื่องการประเมินการฝึกงานก็ควรให้หน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงานมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย

3. สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา

สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษานั้น ควรแนะแหล่งที่จะไปศึกษาต่อได้ แหล่งที่รับนักศึกษาเข้าทำงาน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฝึกงานควรจะแนะนำสถานที่ที่จะไปฝึกปฏิบัติและควรแยกนักศึกษาออกเป็นกลุ่มตามประเภทของแหล่งฝึกงาน สำหรับเรื่องการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ควรจะดูสถานการณ์และในขณะที่เดียวกันก็ต้องทำตัวให้เป็นคนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

4. สมรรถภาพด้านวิชาการ

สมรรถภาพด้านวิชาการ ความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไปที่จัดไว้ในปัจจุบันเหมาะสมแล้วและควรจะให้เรียนวิชาสังคมศาสตร์ จิตวิทยาและวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ควรบรรจุหลักสูตรวิชาสหกรณ์ไว้ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วย วิชาความรู้ที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์มากก็คือ กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน ส่วนความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาสหกรณ์โดยตรงก็คือ หลักการอุดมการณ์ และวิธีจัดตั้งดำเนินการสหกรณ์

5. สมรรถภาพด้านบริการชุมชน

สมรรถภาพด้านบริการชุมชนนั้น ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนควรจะเป็นผู้ช่วยเหลือและบริการชุมชน ให้คำแนะนำ ถ้าจะบริการชุมชนในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบก็ต้องศึกษาปัญหาอุปสรรคและใช้วิธีการสหกรณ์แก้ไข โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมมีการปฏิบัติจริงและติดตามประเมินผล นอกจากนี้ ในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์ยังต้องปฏิบัติตนให้สามารถให้คำปรึกษาชี้แนะให้ความรู้ในหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ด้วย

6. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์

สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในหน่วยงานนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้งานสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี มนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษาและผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือจะต้องแสดงออกซึ่งความจริง และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและมีความพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ให้แก่บุคคลทั่วไปได้ทุกโอกาส

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้ทั้งจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากนักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์เกี่ยวกับสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอน พบว่าสอดคล้องกับที่นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาไว้กล่าวคือ เจลีย์ว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (เจลีย์ว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ 2520 : 366) กล่าวว่า ครูที่ดีควรเตรียมการสอนอย่างดี เข้าใจเนื้อหาที่สอน เพื่อให้ความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างดีและถูกต้อง อรรถการ (บุญถิ่น อรรถการ 2515 : 1-18, อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 74-83) เสนอให้ผู้สอนมีการเตรียมสื่อการสอน เตรียมกิจกรรมเพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการนำไปใช้แก้ปัญหาในครอบครัวชุมชนและสังคม ข้อค้นพบที่แตกต่างไปจากที่กล่าวมาแล้วเป็นข้อค้นพบซึ่งเป็นรายละเอียดเพิ่มเติมเฉพาะการสอนวิชาสหกรณ์ คือ ผู้สอนควรมีการเตรียมกรณีศึกษาร่วมกัน เพราะกรณีศึกษาจะช่วยให้ทั้งผู้สอน ผู้เรียน เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ลึกซึ้งขึ้นเพราะวิชาสหกรณ์เป็นเรื่องของการนำหลักการไปปฏิบัติกับมนุษย์ให้บังเกิดผล จึงควรมีกรณีศึกษามาก ๆ นอกจากนี้ยังเห็นด้วยกับให้ผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอน มีแผนการสอนล่วงหน้า ใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่างในการสอนโดยเฉพาะการจำลองสถานการณ์จริง ด้านสหกรณ์มาให้นักศึกษา ได้ศึกษาและร่วมอภิปราย การเตรียมอีกประการหนึ่งที่ได้จากข้อเสนอแนะของนักวิชาการสหกรณ์คือ การถ่ายเทบันทึกภาพ การดำเนินงานสหกรณ์ในโรงเรียนและหน่วยราชการไว้ให้นักศึกษาดู เนื่องจากวิชาสหกรณ์เป็นวิชาที่ต้องอาศัยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าควบคู่ไปกับการศึกษาเนื้อหา อันจะช่วยให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับสถานการณ์เมื่อต้องเผชิญกับกรณีปัญหาจริงเมื่อทำงาน รายละเอียดเพิ่มเติม

คือ ภายหลังการสอนควรมีการตั้งคำถามท้ายบทเรียนให้อภิปราย แสดงความคิดเห็นหรือการทดสอบ เพื่อตรวจสอบความคงทนของความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ การเรียนการสอนวิชานี้ควรเน้นให้มีการอภิปราย เนื่องจากธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ซึ่งต้องการเหตุและผลก่อนสรุปหลักการเพื่อนำไปใช้จริง นักศึกษาควรมีความสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งจะพัฒนาความสามารถดังกล่าวได้ด้วยการฝึกอภิปรายบ่อย ๆ

ในด้านการนิเทศการฝึกงาน พบว่าอาจารย์นิเทศควรเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์ทำงานด้วยใจรัก (ก่อ สวัสดิพานิชย์ 2519 : 1-17) เพราะหน้าที่ในการนิเทศประกอบด้วย การจัดหาแหล่งฝึกงานแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ ประเมินทิศทางการฝึกงาน ก่อนออกฝึกงาน แนะนำการทำการฝึกงานแก่นักศึกษาเสนอแนะวิธีการทำบันทึกรายละเอียดการฝึกงาน ได้ถูกต้องตลอดจนสัมมนาการฝึกงานทุกขั้นตอน เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องจริงที่ต้องอาศัยคนที่มีในรักและอดทนจึงจะทำได้ผลดี

ในระหว่างการฝึกงานของนักศึกษา ผู้นิเทศควรวางแผนเรื่องการนิเทศ โดยติดต่อประสานงานกับแผนกยานพาหนะ นอกจากนี้ผู้นิเทศยังต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสร้างบรรยากาศของการนิเทศ ทำการติดต่อหัวหน้าหน่วยงานเพื่อสอบถามเกี่ยวกับผลการฝึกงานของนักศึกษา เพื่อปรับพฤติกรรมของนักศึกษาให้เข้ากับทุกคนในหน่วยงานนั้นได้ เพราะหลักสหกรณ์ฝึกหลักการดำเนินธุรกิจร่วมกับความสมัครใจ ยึดหลักประชาธิปไตย (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2517 : 5) ในกรณีมีปัญหาขัดแย้งกัน อาจารย์นิเทศก็มีหน้าที่ช่วยปรับความเข้าใจ ช่วยแก้ปัญหาจนงานสำเร็จเรียบร้อยราบรื่น ที่สำคัญคือผู้ฝึกอบรมต้องมีใจรักในงาน (ก่อ สวัสดิพานิชย์ 2519 : 1-17)

ภายหลังการฝึกงานควรมีการสรุปประเมินผลการฝึกงานว่ามีปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไขอย่างไรเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาฝึกงานในรุ่นต่อไป

ในด้านการให้คำปรึกษาพบว่านักศึกษาต้องการปรึกษาได้แก่โครงสร้างของหลักสูตร ปัญหาจากนักศึกษาทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกเนื้อหาวิชาเรียนและวิธีเรียนอนุเคราะห์ในเรื่องหาแหล่งเงินทุน ช่วยให้นักศึกษาทราบว่าตนเองมีความถนัดในเรื่องใดวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและวิธีปฏิบัติระหว่างการฝึกงาน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสหกรณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการจัดห้องปฏิบัติการสหกรณ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ชั้นในสหวิทยาลัยที่เปิดวิชาเอกเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ เพื่อใช้เป็นห้องปฏิบัติการสหกรณ์ของทั้งอาจารย์และนักศึกษา ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติ
2. ควรมีแบบบันทึกการฝึกงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานในแต่ละแห่งให้อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาทราบและทำความเข้าใจให้ตรงกันว่าจะต้องทำอะไรบ้าง จะประเมินผลอย่างไรก่อนการฝึกงาน
3. ควรมีการสังเกตการฝึกงานของนักศึกษาทุกขั้นตอน เพื่อจะได้ช่วยเหลือนักศึกษาได้ทันการณ์ กรณีที่มีปัญหา และยังช่วยให้ศึกษารู้สึกอบอุ่น มีความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย
4. อาจารย์ผู้สอนควรเสนอผลงานทางวิชาการให้ปรากฏอยู่เสมอเป็นการประชาสัมพันธ์ทั้งอาจารย์ผู้สอนและสถาบัน ให้ปรากฏแก่มวลชน นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องยืนยันว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์เป็นผู้รอบรู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตลอดเวลา อันส่งผลให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปมีเจตคติที่ดี ศรัทธาต่ออาจารย์ผู้สอน มีความเชื่อมั่นว่าผลผลิตของสถาบันจะมีคุณภาพที่ดี และพร้อมจะเป็นผู้นำเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์แก่โรงเรียน ทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้
5. งานด้านสหกรณ์เป็นงานบริการ อาจารย์ผู้สอน ควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับบุคคลทั่วไป ทั้งในสถานที่ทำงานและกับบุคคลทั่วไปในชุมชน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในชุมชน จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมสหกรณ์ที่แต่ละหน่วยงานกระทำ อันจะเป็นประโยชน์
6. นักศึกษาคควรมีความรู้ด้านหลักการอุดมการณ์และวิธีการจัดตั้งสหกรณ์ ความรู้ด้านการสหกรณ์และความรู้ด้านเกษตร หัดค้นพบที่สำคัญคือ ผู้สอนควรมีจุดยืนร่วมกันในการเสนอแนวความคิดทางสหกรณ์ ก่อนสอนควรปรึกษาหารือและวางแผนทางในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด ผู้สอนควรได้รับความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป ภาคปฏิบัติในห้องเรียนที่ควรฝึกคือ การอภิปราย การตอบปัญหาในเรื่องสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน

7. นักศึกษาวิชาเอกสหกรณ์ควรมีความรู้ความสามารถในวิชาการสหกรณ์เป็นอย่างดี สามารถให้ความรู้เรื่องการสหกรณ์แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ และสามารถเป็นผู้นำในเรื่องนี้ได้อย่างดี

8. มนุษย์สัมพันธ์ มีความจำเป็นต่อการดำเนินกิจการสหกรณ์อย่างยิ่ง เพราะการทำงานด้านสหกรณ์เป็นการทำงานกับมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือ มีอัธยาศัยอันดีต่อกันงานจึงสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้ในบางเรื่องนั้นคำตอบยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งควรจะได้มีการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ควรจะมีการขยายกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและมีจำนวนมากขึ้น โดยให้ครอบคลุมสหวิทยาลัยอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้วิจัยได้ทั่วไปและสามารถสรุปในวงกว้างขึ้น
2. ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างขึ้นอีกหนึ่งกลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษา ทั้งนี้เพราะว่า นักวิชาการสหกรณ์ สามารถให้ความคาดหวังทางด้านทฤษฎี ส่วนอาจารย์ผู้สอนในฐานะผู้ปฏิบัติ นักศึกษาก็จะมีผลในด้านการให้ข้อคิดเห็นแก่นักวิชาการสหกรณ์และอาจารย์ผู้สอนได้
3. ควรทำการวิจัย โดยวิธีสังเกตสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์ "ครูกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา" ป.ศ.ร. 2519 ไชยวัฒนาการพิมพ์ 2519, 221 หน้า.
- การฝึกหัดครู, กรม "ลักษณะครูที่ดี" โครงการวิจัยลักษณะของครูที่ดี ม.ป.ท. 2519, 10 หน้า.
- _____ วัฒนาการสหกรณ์ในการฝึกหัดครู สหสารการพิมพ์ 2525, 160 หน้า.
- _____ การศึกษาปัญหา ความต้องการและความพร้อมในการเปิดสอนวิชาเอก-โทสหกรณ์ อักษรไทย 2525, 278 หน้า.
- การฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัด, พุทธศักราช 2519 โรงพิมพ์ตำรวจ 2524, 278 หน้า.
- _____ หลักสูตรและแนวการสอนวิชาเอกสหกรณ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงและระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2519 เพิ่มเติม 2524 อรุณการพิมพ์ 2526, 270 หน้า.
- _____ หลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2528 สายศิลปศาสตร์ ฉบับปรับปรุง 2529, 109 หน้า อัดสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานและกรรมการฝึกหัดครู รายงานการติดตามผล การฝึกหัดครู เอราวัณการพิมพ์ 2525, 213 หน้า.
- จรินทร์ เทศวานิช หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โรงพิมพ์โอเดียนส์ไตร์ 2522, 348 หน้า.
- เจลิยว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ ลักษณะครูที่ดี หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2520, 425 หน้า.
- ชมพัญญ์ กฤษณ์ ฌ อยุธยา การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 2528, 285 หน้า อัดสำเนา.
- _____ "แนวโน้มในการจัดการฝึกหัดครู" ครูปริทัศน์ 1 : 8-22 พฤษภาคม 2519.
- ชัยมงคล สุวพานิช "หลายทัศนะเกี่ยวกับการสหกรณ์" ครูปริทัศน์ 3 : 20-21 มีนาคม 2525
- ชุมพล แสนทวีสุข วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัดสินไช้ พ.ศ. 2504-2508 รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2510, 97 หน้า อัดสำเนา

โชค ศรีสิทธิธรรม และ ชีรวีทย์ คุณทรัพย์ "ปลูกธุรกิจการค้าระบบสหกรณ์" คลังสมอง 4 :

40-48 มีนาคม 2529

นครราชสีมา, วิทยาลัยครู การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ ภาควิชาทดสอบและวิจัย

ผลการศึกษา 2527, 262 หน้า

นางเยาว์ ชัยเสรี "สหกรณ์กับสถาบันการศึกษา" คุรุปริทัศน์ 3 : 17-19 มีนาคม 2525

บุญถิ่น อัตถากร "แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต" เอกสารชุดเผยแพร่การศึกษา 10 :

1-18 ตุลาคม 2515

ประดิษฐ์ มัชฌิมา การวิเคราะห์ธุรกิจสหกรณ์และการวางแผน โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน 2517,

168 หน้า

เปื้อง กิจรัตน์ "การศึกษาความต้องการสมรรถภาพของครูอุตสาหกรรมศิลป์ที่ปฏิบัติงานในระดับ

วิทยาลัยครูและระดับมัธยมศึกษา" การวิจัยทางการศึกษา 3 : 62-73 ธันวาคม 2523

"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2527" ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 101 ตอนที่ 144

ฉบับพิเศษ ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2527

มงคล แก้วพวงงาม คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในวิทยาลัยครู

ปริญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 121 หน้า

อัดสำเนา

มัทนา ปิยะมาตา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปริญาณิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2511, 113 หน้า อัดสำเนา

มานพ ภาสิตวิไลธรรม สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและ

นครพนม ปริญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,

81 หน้า อัดสำเนา

เมืองทอง แหมมณี "สรุปลักษณะของครูที่ดีต่อความคิดเห็นของนิสิตแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย"

ใน รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3-6 มิถุนายน 2529 ณ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน หน้า 100-103 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม พจนานุกรม 2525 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2525, 930 หน้า
ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ สถิติการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2522,
276 หน้า.

วิจิตร ศรีสอ้าน "การบรรยายเรื่องจุดมุ่งหมายของการศึกษาและการพัฒนาอาจารย์" ใน
รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3-6 มิถุนายน 2519 ณ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน หน้า 7-9 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำนักพิมพ์เรือนอักษร
2524, 153 หน้า

สมพร ปาละจุม สมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในทัศนะของครูใหญ่
ครูและผู้ปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรินญาณินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 40 หน้า อัดสำเนา

สงเสริมสหกรณ์, กรม การสหกรณ์ในประเทศไทย สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2529,
74 หน้า

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย "สถาบันสูงสุดของขบวนการสหกรณ์" ใน วันสหกรณ์แห่งชาติ
26 กุมภาพันธ์ 2530 293 หน้า โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2530

สาโรช บัวศรี มาตรฐานพื้นฐานบางประการสำหรับการสร้างครูที่ดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2515,
25 หน้า

สุนิตย์ แบนนาบอน "เอกลักษณ์ไทยกับวิถีการสหกรณ์" คุรุปริทัศน์ 5 : 40-44 ตุลาคม 2527
โสภณ ดวงสวัสดิ์ การให้การศึกษาอบรมและส่งเสริมในสหกรณ์การเกษตร เอกสารคำสอนวิชา
สก.413 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525, 165 หน้า อัดสำเนา

ออมสิน คีลพันธ์ คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาคหกรรมในวิทยาลัยครู
ปรินญาณินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 65 หน้า
อัดสำเนา

อุทุมพร ทองอุไทย "ลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ" วิจัยการศึกษา 3 : 74-85
ธันวาคม 2523

- Best, John W. Research in Education. 3rd ed., New Delhi, India, V.K. Batra at pearl Oxford Press, 1978. 408 p.
- Borich, Gray D. The Appraisal of Teaching. 45 : 6 - 8 , Mass., Addison-Wesley Publishing Company, 1977.
- Boardman, Nancy N. Competencies Essential for Effective Teaching : Perception of Educators and Parents as a Basic for Teacher Education Curriculum Planning. Dissertation Abstract International. 46 : 291-A, April, 1986.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper, 1970. 752 p.
- Depino, Catherine Spinelli. "Competencies Needed by Department Heads in Curriculum Development, Curriculum Implementation, and Curriculum Evaluation as Perceived by Department Heads in the Senior High Schools of the School District of Philadelphia, "Dissertation Abstract International. 54 : 130-A, October, 1982.
- Famojuro, Elijoh Adebajo. "An Investigation of Teacher Competency : Perceptions of Parents, Teachers. and Administrators, "Dissertation Abstract International. 47 : 726-A, September, 1986.
- Gonzalez, Ismael Miley. "The Professional Competencies Needed by Extension Agents in the Pennsylvania Cooperative Extension Service," Dissertation Abstract International. 43 : 2859-A, March, 1983.
- International Labour Office. Cooperative Practice. London, Staples Press Limited, 1975, 137 p.
- _____ "The Role of Cooperations in the Economic and Social Development of Development Countries." in Officecial Recommendation for Member Countries; Geneva, 1966.
- Laidlaw, Alexander F. Training and Extension in the Co-operative Movement. 6th Printing, Rome, Food and Agriculture Organization of the United Nations, 1978. 78 p.

- Munkner, Hans H. Co-operative Principles and Co-operative Law. 75 : 31-102, Marburg. Institute for Co-operation in Developing Countries, 1974.
- Roy, Ewell Paul. Cooperative : Today and Tomorrow. 2nd ed., Danville, Illinois, The Interstate Printers and Publishers, Inc., 1969. 590 p.
- Schaars, Martin A. Cooperative Principle and Practice. Madison, University of Wisconsin Cooperative Extension Program. 1970. 100 p.
- Stettner, Nora. Cooperation Today. 1st ed., Manchester, Co-operative Union Ltd., 1969.
- Walford, Arthur S. Handbook for Co-operative Personnel. Oxford, Parchment Ltd., 1977. 95 p.
- Watkins, W.P. "The Nature of Cooperative Principles" Review of International Cooperation. 60 (6) : 246-257, 1967.
- Weigand, James. Developing Teacher Competencies. 49 : 10 -13, New York, Prentice Hall, Inc., 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามนักวิชาการสหกรณ์

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามนักวิชาการสหกรณ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

20 ธันวาคม 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านอาจารย์ และนักวิชาการสหกรณ์ที่นับถือ

ข้าพเจ้า นายชูเชิด เกิดศักดิ์ รับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาสหกรณ์ สังกัดคณะ
วิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูนครราชสีมา ปัจจุบันศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอก
การอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง "สมรรถภาพ
ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้" ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน
การสอนวิชาสหกรณ์ การพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในวิทยาลัยครู

ความคิดเห็นของท่านจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย จึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่าน
ตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจทุกข้อ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่กระทบ
กระเทือนต่อผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น ข้าพเจ้าหวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่าน จึงขอขอบพระคุณ
อย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูเชิด เกิดศักดิ์)

แบบสอบถาม

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพของผู้ตอบ	☐	นักวิชาการสหกรณ์
2. สำนักงาน	☐	สหกรณ์จังหวัด
	☐	สหกรณ์จังหวัด
	☐	สหกรณ์จังหวัด
	☐	นักวิชาการสหกรณ์
	☐	นครราชสีมา
	☐	บุรีรัมย์
	☐	อุบลราชธานี

ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรส่วนภูมิภาค จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ วงกลมรอบหมายเลขท้ายข้อความเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ตามความคิดเห็นของท่านดังนี้

สำคัญมากที่สุด	☐	รอบหมายเลข 5
สำคัญมาก	☐	รอบหมายเลข 4
สำคัญปานกลาง	☐	รอบหมายเลข 3
สำคัญน้อย	☐	รอบหมายเลข 2
สำคัญน้อยที่สุด	☐	รอบหมายเลข 1

ข้อความ	สำคัญที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
สมรรถภาพด้านการสอน					
1. สามารถชี้แจงแผนการเรียน แผนการปฏิบัติงานและการประเมินผลแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
2. บอกวัตถุประสงค์ของการเรียนและปฏิบัติงานแก่นักศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน	1	2	3	4	5
3. สามารถประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนำไปแก้ปัญหาในครอบครัว ชุมชนและสังคม	1	2	3	4	5
5. สามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องชัดเจน	1	2	3	4	5
6. สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัสดุฝึกและสื่อการสอน	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
7. สามารถจัดทำห้องปฏิบัติการสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามลักษณะและอุดมการณ์ของสหกรณ์	1	2	3	4	5
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาถามปัญหาหรือข้อข้องใจก่อนลงมือปฏิบัติงาน	1	2	3	4	5
9. ขณะที่กำลังสอนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	1	2	3	4	5
10. สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน</u>					
11. สามารถแนะนำการทำโครงการการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
12. สามารถแนะนำวิธีการบันทึกรายละเอียดการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
13. สามารถแนะนำวิธีจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีในห้องอื่นได้	1	2	3	4	5
14. สามารถออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฝึกงานแต่ละแห่งได้	1	2	3	4	5
15. สามารถประยุกต์หลักการนิเทศการฝึกงานได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
16. เข้าสังเกตการฝึกงานทุกขั้นตอน	1	2	3	4	5
17. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5
18. ตรวจสอบดูบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด	1	2	3	4	5
19. บอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
20. สามารถสาธิตการปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
<u>สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา</u>					
21. สามารถอธิบายโครงสร้างของหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาสหกรณ์แก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
22. สามารถแนะนำวิธีลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาได้ได้อย่างละเอียดชัดเจน	1	2	3	4	5
23. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
24. สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
25. สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาวิชาสหกรณ์ในระดับสูงแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
26. สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพแก่นักศึกษาได้ต่อไป	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
27. สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่งให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
28. เข้าพบนักศึกษาตามเวลาที่นัดหมายอย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4	5
29. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาอย่างละเอียด	1	2	3	4	5
30. สามารถประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านวิชาการ</u>					
31. สามารถอภิปรายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
32. สามารถเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนได้	1	2	3	4	5
33. สามารถแนะนำตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5
34. สามารถทำการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่แนวความคิดเรื่องสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
35. เข้ารับฝึกอบรมหรือการสัมมนาเกี่ยวกับการสหกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4	5
36. เป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์การสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย	1	2	3	4	5
37. ติดตามความเคลื่อนไหวการเผยแพร่สหกรณ์ในส่วนภูมิภาค อยู่เสมอ	1	2	3	4	5
38. ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ	1	2	3	4	5
39. เสนอผลงานทางวิชาการให้ปรากฏอยู่เสมอ	1	2	3	4	5
40. สามารถนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในงานสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน</u>					
41. สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์ ประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชนได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
42. สนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันออกไปปฏิบัติงาน สำหรับเพื่อช่วยเหลือชุมชน	1	2	3	4	5
43. สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้ เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	1	2	3	4	5
44. สามารถจัดการอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์แก่ครูประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในชุมชนได้	1	2	3	4	5
45. สามารถเสนอบทความด้านสหกรณ์ให้ปรากฏแก่ชุมชน โดยใช้สื่อสารมวลชนได้	1	2	3	4	5
46. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์แก่โรงเรียน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้	1	2	3	4	5
47. สามารถชักนำบุคคลในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรม ทางด้านสหกรณ์ของหมู่คณะได้	1	2	3	4	5
48. สามารถจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานและ ความรู้ความเข้าใจด้านการสหกรณ์แก่ชุมชนได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
49. สามารถใช้ความรู้ความถนัดของตนเป็นกรรมการตัดสินการประกวดผลผลิตของเกษตรกรได้	1	2	3	4	5
50. สามารถเข้าร่วมอภิปรายเสนอข้อคิดเห็นเรื่องการสหกรณ์ในสถานที่ประชุมของชุมชนได้	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์</u>					
51. ช่วยเหลือแนะนำเพื่อนอาจารย์ทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว	1	2	3	4	5
52. มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น	1	2	3	4	5
53. สนใจความเป็นอยู่ของนักศึกษาและครอบครัวของนักศึกษา	1	2	3	4	5
54. เคารพในสิทธิความเป็นบุคคลของนักศึกษา	1	2	3	4	5
55. ยอมรับความเสมอภาคในสังคม	1	2	3	4	5
56. สามารถใช้ความรู้ช่วยเหลือและแก้ปัญหาของนักศึกษาได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	สำคัญน้อยที่สุด	สำคัญน้อย	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญมากที่สุด
57. สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ได้ดี	1	2	3	4	5
58. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของตน	1	2	3	4	5
59. ให้อำนาจการตัดสินใจและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย	1	2	3	4	5
60. คำนึงถึงความสำคัญและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่า วัตถุสิ่งของ	1	2	3	4	5

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน

แบบสอบถาม

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพของผู้ตอบ	☐	อาจารย์
2. สถาบัน สหวิทยาลัยอีสานใต้	☐	นครราชสีมา
	☐	บุรีรัมย์
	☐	อุบลราชธานี

ตอนที่ 2 การปฏิบัติต่อสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ วงกลมรอบหมายเลขท้ายข้อความเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในมหาวิทยาลัยอีสานใต้ ตามการปฏิบัติจริงของท่าน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	☐	รอบหมายเลข 5
ปฏิบัติมาก	☐	รอบหมายเลข 4
ปฏิบัติปานกลาง	☐	รอบหมายเลข 3
ปฏิบัติน้อย	☐	รอบหมายเลข 2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	☐	รอบหมายเลข 1

ข้อความ	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
<u>สมรรถภาพด้านการสอน</u>					
1. สามารถชี้แจงแผนการเรียน แผนการปฏิบัติงานและการประเมินผลแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
2. บอกวัตถุประสงค์ของการเรียนและปฏิบัติงานแก่นักศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติงาน	1	2	3	4	5
3. สามารถประยุกต์หลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนำไปแก้ปัญหาในครอบครัว ชุมชนและสังคม	1	2	3	4	5
5. สามารถอธิบายหลักการในวิชาสหกรณ์แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องชัดเจน	1	2	3	4	5
6. สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัสดุฝึกและสื่อการสอน	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติจนที่สุด	ปฏิบัติจน	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติมากที่สุด
7. สามารถจัดทำห้องปฏิบัติการสหกรณ์ได้อย่างถูกต้องตามลักษณะและอุดมการณ์ของสหกรณ์	1	2	3	4	5
8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาถามปัญหาหรือข้อข้องใจก่อนลงมือปฏิบัติงาน	1	2	3	4	5
9. ขณะที่กำลังสอนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	1	2	3	4	5
10. สามารถทดสอบและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านการนิเทศการฝึกงาน</u>					
11. สามารถแนะนำการทำโครงการการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
12. สามารถแนะนำวิธีการบันทึกรายละเอียดการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
13. สามารถแนะนำวิธีจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีในท้องถิ่นได้	1	2	3	4	5
14. สามารถออกแบบบันทึกการฝึกงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การฝึกงานแต่ละแห่งได้	1	2	3	4	5
15. สามารถประยุกต์หลักการนิเทศการฝึกงานได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
16. เข้าสังเกตการฝึกงานทุกขั้นตอน	1	2	3	4	5
17. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5
18. ตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาอย่างละเอียด	1	2	3	4	5
19. บอกหลักเกณฑ์การวัดผลการฝึกงานแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
20. สามารถสาธิตการปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติจนที่สุด	ปฏิบัติจน	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติมากที่สุด
<u>สมรรถภาพด้านการให้คำปรึกษา</u>					
21. สามารถอธิบายโครงสร้างของหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาสหกรณ์แก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
22. สามารถแนะนำวิธีลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาได้ได้อย่างละเอียดชัดเจน	1	2	3	4	5
23. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
24. สามารถเสนอแนะวิธีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
25. สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาวิชาสหกรณ์ในระดับสูงแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
26. สามารถจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพแก่นักศึกษาได้ต่อไป	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติน้อยที่สุด	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติตามกลาง	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติมากที่สุด
27. สามารถจัดบริการแนะแนวแหล่งให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาได้	1	2	3	4	5
28. เข้าพบนักศึกษาตามเวลาที่นัดหมายอย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4	5
29. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาอย่างละเอียด	1	2	3	4	5
30. สามารถประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านวิชาการ</u>					
31. สามารถอภิปรายหรือตอบปัญหาในวิชาสหกรณ์ได้อย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
32. สามารถเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการสอนได้	1	2	3	4	5
33. สามารถแนะนำตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5
34. สามารถทำการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่แนวความคิดเรื่องสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
35. เข้าร่วมอบรมหรือการสัมมนาเกี่ยวกับการสหกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ	1	2	3	4	5
36. เป็นสมาชิกสมาคมชุมนุมสหกรณ์หรือองค์การสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย	1	2	3	4	5
37. ติดตามความเคลื่อนไหวการเผยแพร่สหกรณ์ในส่วนภูมิภาค อยู่เสมอ	1	2	3	4	5
38. ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการสหกรณ์อยู่เสมอ	1	2	3	4	5
39. เสนอผลงานทางวิชาการให้ปรากฏอยู่เสมอ	1	2	3	4	5
40. สามารถนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในงานสหกรณ์ได้	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านการบริการชุมชน</u>					
41. สามารถจัดสอนหรือฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์ ประเภทต่าง ๆ แก่ชุมชนได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
42. สนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในสถาบันออกไปปฏิบัติงาน สหกรณ์เพื่อช่วยเหลือชุมชน	1	2	3	4	5
43. สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างค่านิยมของคนในชุมชนให้ เห็นว่าวิถีการสหกรณ์มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน	1	2	3	4	5
44. สามารถจัดการอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชา สหกรณ์แก่ครูประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในชุมชนได้	1	2	3	4	5
45. สามารถเสนอบทความด้านสหกรณ์ให้ปรากฏแก่ชุมชน โดยใช้สื่อสารมวลชนได้	1	2	3	4	5
46. สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์แก่โรงเรียน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนได้	1	2	3	4	5
47. สามารถชักนำบุคคลในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรม ทางด้านสหกรณ์ของหมู่คณะได้	1	2	3	4	5
48. สามารถจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานและ ความรู้ความเข้าใจด้านการสหกรณ์แก่ชุมชนได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	1 เล็กน้อยที่สุด	2 เล็กน้อย	3 ปานกลาง	4 ปานมาก	5 มากที่สุด
49. สามารถใช้ความรู้ความถนัดของตนเป็นกรรมการตัดสินการประกวดผลผลิตของเกษตรกรได้	1	2	3	4	5
50. สามารถเข้าร่วมอภิปรายเสนอข้อคิดเห็นเรื่องการสหกรณ์ในสถานที่ประชุมของชุมชนได้	1	2	3	4	5
<u>สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์</u>					
51. ช่วยเหลือแนะนำเพื่อนอาจารย์ทั้งในด้านวิชาการและส่วนตัว	1	2	3	4	5
52. มีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น	1	2	3	4	5
53. สนใจความเป็นอยู่ของนักศึกษาและครอบครัวของนักศึกษา	1	2	3	4	5
54. เคารพในสิทธิความเป็นบุคคลของนักศึกษา	1	2	3	4	5
55. ยอมรับความเสมอภาคในสังคม	1	2	3	4	5
56. สามารถใช้ความรู้ช่วยเหลือและแก้ปัญหาของนักศึกษาได้	1	2	3	4	5

ข้อความ	มากที่สุด	น้อย	ปานกลาง	น้อย	มากที่สุด
57. สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี	1	2	3	4	5
58. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของตน	1	2	3	4	5
59. ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อด้วย	1	2	3	4	5
60. ดำเนินถึงความสำเร็จและคุณค่าของตัวบุคคลมากกว่า วัตถุสิ่งของ	1	2	3	4	5

ขอขอบคุณผู้ทำแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์ _____

แบบสัมภาษณ์

สมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้

เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้
อย่างถูกต้อง จึงใคร่ขอสัมภาษณ์หาข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

นักวิชาการสหกรณ์ _____

อาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ _____

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ที่ดี ควรมี สมรรถภาพด้านต่าง ๆ อย่างไร

2.1 ด้านการสอน

การเตรียมการสอน _____

ขณะกำลังสอน _____

หลังการสอนเสร็จแล้ว _____

ข้อเสนอแนะ _____

2.2 ด้านการนิเทศการฝึกงาน

การเตรียมตัวก่อนออกนิเทศ _____

การนิเทศ _____

การติดตามผลหลังการนิเทศ _____

ข้อเสนอแนะ _____

2.3 ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนักศึกษา

ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้และศึกษาต่อ _____

ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทำงาน _____

ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและการประกอบอาชีพ _____

ข้อเสนอแนะ _____

2.4 ด้านวิชาการสหกรณ์

ความรู้เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไป _____

ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่สัมพันธ์กับวิชาสหกรณ์ _____

ความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์ _____

ข้อเสนอแนะ _____

2.5 ด้านการบริการชุมชน

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน _____

ในฐานะที่เป็นนักวิชาการสหกรณ์ _____

ในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ _____

ข้อเสนอแนะ _____

2.6 ด้านมนุษยสัมพันธ์

ที่มีต่อสมาชิกในหน่วยงาน _____

ที่มีนักศึกษาหรือผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ _____

ที่มีบุคคลทั่วไป _____

ข้อเสนอแนะ _____

3. ข้อมูลอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม

ผู้ให้สัมภาษณ์ _____

ผู้สัมภาษณ์ _____
